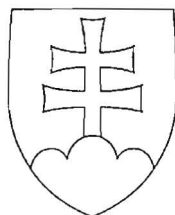

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

1Tdo/6/2021
IČS: 1416010142

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí spojenom s verejným vyhlásením rozsudku konanom 4. júla 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Martina Macka** pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. b) Trestného zákona prejednal dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky a dovolanie obvineného Martina Macka podané proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), ods. 3 Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 2 ods. 4, ods. 12, § 119 ods. 3, § 126 ods. 1, § 138, § 176 ods. 1, ods. 2 a § 319 Trestného poriadku **v neprospech obvineného Martina Macka.**

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku **zrušuje** uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/54/2016, zo 16. novembra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 bol obvinený Martin Macko uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu.

Za to okresný súd menovanému uložil podľa § 364 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona a s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov s tým, že podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon uloženého trestu obvinenému podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona ustanovil skúšobnú dobu vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov. **Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenému ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou** a postupom podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodenú Petru Š[REDAKOVANÉ] s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 odvolanie obvineného Martina Macka zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podala v prospech obvineného Martina Macka **dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky** s poukazom na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g), ods. 3 Trestného poriadku.

Argumentáciu ministerky spravodlivosti možno zhrnúť nasledovne:

„Som toho názoru, že rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 bol porušený zákon v neprospech obvineného Martina Macka a to tým, že sa súd riadne nevysporiadal s vykonanými dôkazmi a dôvodnými pochybnosťami z nich vzniknutými. Predovšetkým je nutné uviesť, že útokov tzv. fekálneho fantóma bolo omnoho viac ako len tých 5, za ktoré bol odsúdený Martin Macko a pokračovali aj po jeho zadržaní, pričom modus operandi bol identický a opisy páchatela veľmi podobné. Opisy páchatela týchto skutkov, ako aj opisy páchatela skutkov, ku ktorým sa v konaní Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/113/201,7 priznal odsúdený Dušan Seliga, boli veľmi podobné opisom, ktoré poskytli poškodené v prípadoch skutkov pripísaných obvinenému Mackovi ... Taktiež je potrebné zdôrazniť, že opisy, ktoré poskytli tieto poškodené, sa typovo hodili skôr na odsúdeného Seligu ako na obvineného Macka.

Dňa 30. januára 2016 vypovedala Paulína [REDAKOVANÉ] (č. l. 511), k popisu muža, ktorý ju napadol, že tento mal čiernu mikinu s kapucňou čiernej farby, navrchu mal vestu svetlej farby, či bola sivá alebo modrá to nevie. Nohavice mal tmavej farby. Najviac si pamätá tu kapucňu a svetlú vestu, nebolo to zimné oblečenie. Do tváre mu nevidela vôbec. Pohyboval sa svižne, podľa nej to bol mladý človek, športovej postavy, nebol pribratý, ale či bol vyslovene štíhly, to nevie povedať. Vysoký bol do 180 cm, viac nemal.

Z úradného záznamu z 29. januára 2016 (č. l. 513) vyplýva, že o 19:57 hod. bol prijatý telefonát od pani H [REDAKOVANÉ], že ju omočil neznámy muž. Podľa

jej vyjadrenia bol asi 180 cm vysoký, chudý, celý v tmavom oblečení, na hlave mal kapucňu. Neskôr doplnila (č. l. 522), že mal akoby vypúlené oči, žiadne strnisko, ani bradu ani fúzy nemal. Podľa jej vyjadrenia sa jednalo o muža vo veku asi 33 rokov, ktorý na ňu pôsobil dojmom šedého priemeru, ale javil sa jej ako pekný chlap.

V čase o 20.49 hod. bol prijatý telefonát od pani B██████████, ktorá oznámila, že v čase od 20:16 hod. na zastávke Tomášikova pri nastupovaní na autobus číslo 96 k nej pristúpil neznámy muž a potrel ju do rozkroku výkalmi. Menovaná sa v šoku otočila a videla muža asi 175 až 180 cm vysokého, chudého, v čiernej mikine s kapucňou na hlave, ktorý následne utekal opačným smerom.

Z úradného záznamu z 30. januára 2016 (č. l. 514) vyplýva, že o 4:19 hod. bol prijatý telefonát od pani K██████████, ktorá uviedla, že ju pri Justičnom paláci oslovil neznámy muž, či je opitá. Následne k nej pristúpil, pridrжал jej ruku s výkalmi pri ústach, sotil ju do kríkov a nech mu dá pusku. K popisu uviedla, že mal na hlave kapucňu, na sebe tmavý kabát a bol zarastený.

Z úradného záznamu z 30. januára 2016 (č. l. 515) vyplýva, že 29. januára 2016 v čase o 21:00 hod. bola vyslaná hliadka na miesto, kde sa mala nachádzať poškodená z trestného činu výtržníctva. Poškodená B██████████ uviedla, že v čase o 20:16 hod. jej prišiel autobus č. 96, pričom počas toho ako nastupovala zacítila v rozkroku silný tlak. Potom ako sa autobus pohol zo zastávky zistila, že jej neznámy páchatel' potrel oblasť rozkroku exkrementami. K popisu páchatel'a vedela uviesť iba to, že sa jednalo o muža, vysokého asi 180 cm, ktorý mal oblečení čiernu, prípadne tmavomodrú šuštiakovú bundu s kapucňou, ktorú mal na hlave.

Z úradného záznamu z 1. februára 2016 (č. l. 516) vyplýva, že 1. februára 2016 sa dostavila pani Viera ██████████, ktorá uviedla že sa z médií dozvedela, že v Bratislave opäť útočí neznámy muž, ktorý napáda ženy tým, že ich natiera fekáliami. Z tohto dôvodu si začala viac všímať osoby, ktoré by svojim oblečením, prípadne správaním mohli zodpovedať zverejnenému popisu páchatel'a, pričom si spomenula, že v sobotu 30. januára 2016 v čase o 22:35 hod. cestovala autobusom č. 98. V autobuse už v tom čase sedel mladý muž – asi 20 až 25 rokov, vysoký asi 175 cm, oblečenú mal čiernu zimnú bundu, nápisy, markanty si nevšimla. Bunda bola s čiernou kapucňou, túto mal muž natiaknutú na hlave a mal ju zapnutú aj pod krkom, takže bolo vidieť len časť

tváre. Oblečené mal nohavice, ktoré sa jej zdali byť úzke, mal v nich tenké nohy.

Uznesením z 30. januára 2016 (č. l. 518) bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. d) Trestného zákona, ktorého sa dopustil doposiaľ neznámy páchatel' tým, že 30. januára 2016 v čase od 1:40 hod. do 2:20 hod. v Bratislave na Kamennom námestí na zastávke MHD na verejne prístupnom mieste pristúpil k poškodenej [REDAKOVANÉ], tak že sa najskôr o poškodenú obťrel, pričom vytiahol svoj pohlavný úd a začal na poškodenú močiť. K popisu páchatel'a uviedla, že bol vysoký asi 185 až 190 cm, chudej postavy, v tvári bol kostnatý, prepadnuté líca a výrazné líčne kosti, tvár mal podlhovastú, mierne strnisko, nebol zarastený. Na hlave mal kapucňu až do tváre, preto mu tvár dobre nevidela, bol tmavý.

Ako je zrejmé, útoky nie len že pokračovali, aj keď bol obvinený Martin Macko vo väzbe, ale z trestného spisu Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/54/2016, ako aj z trestného spisu Okresného súdu Bratislava I., sp. zn. 9T/32/2016, je zistiteľné, že týchto útokov bolo omnoho viac ako len tých 5, za ktoré bol odsúdený Martin Macko. Za 12 obdobných skutkov spáchaných v období od októbra 2015 do marca 2016 Okresný súd Bratislava I trestným rozkazom, sp. zn. 9T/32/2016, z 24. augusta 2016 uznal obvineného Dušana Seligu za vinného z pokračovacieho prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, odsúdil ho na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 24 mesiacov. Zároveň mu súd uložil ochranné psychiatricko – sexuologické liečenie ambulantnou formou. V znaleckom posudku č. 19/2016, č. l. 231 (trestného spisu, sp. zn. 9T/32/2016), na str. 16 je uvedené, že už v začiatkoch jeho heterosexuálnych kontaktov (Seliga) sa vyskytli aktivity viažuce sa na močenie, neskôršie ho vzrušovali aj scény s výkalmi. Uspokojovanie sexuálnej potreby deviantným spôsobom v zmysle močenia na objekty sexuálneho záujmu alebo ich potieranie výkalmi sa v jeho prípade objavuje nutkavým spôsobom so silným tlakom takéto aktivity realizovať pri ich súčasnom vnútornom odmietaní a úzkostnom prežívaní týchto tendencií. V rámci deviantných sexuálnych aktivít vystupuje do popredia močenie na ženy a ich potieranie výkalmi, čo zapadá do obradu tzv. saliománie. Táto úchylka je uňho fixovaná a ako sa sám vyjadril, dlhodobo existovala

uňho iba v latentnej podobe, teda ju potláčal a skrýval, až kým pod tlakom rôznych stresov neprerazila na povrch. Problematická sexualita bola u **Seligu** manifestovaná aj pri falopletyzmografickom vyšetrení, ktorým sa preukázalo poradie významu prezentovaných podnetov z hľadiska vyvolávania zmien objemu penisu – násilné formy sexuálnej interakcie, formy vyjadrujúce dominanciu bez fyzického násillia, násilné formy s použitím náznakov fyzického násillia a napokon zobrazenie kontaktu ženskej tváre s fekáliami a pissing. Pobyt obvineného na slobode zo sexuologického hľadiska vyhodnotili ako nebezpečný pre spoločnosť a navrhli preto ochrannú sexuologickú liečbu, ambulantnou formou.

Naproti tomu zo znaleckých posudkov psychiatrov vypracovaných v trestnej veci, sp. zn. 3T/54/2016, na obvineného Macka vyplýva, že u obvineného Macka nebola zistená žiadna psychická porucha alebo choroba. Z posudku znalca RNDr. Mgr. Dušana Kešického vyplýva, že u obvineného nebola zistená sexuálna deviácia ako porucha v zmysle preferencie deviantného správania, v záujmovom spektre uspokojovania sexuálnych potrieb sa nenašli žiadne deviantné prvky, čo je potvrdené výsledkami PPG vyšetrenia ... u obvineného Macka neboli týmito prístrojmi zistené žiadne deviantné prvky, na rozdiel od odsúdeného Seligu, u ktorého bola PPG vyšetrením zistená saliománia – sexuálna úchylka, pri ktorej jedinec prežíva rozkoš znečisťovaním partnera alebo iných osôb močom, výkalmi a ďalšími látkami. Aká je pravdepodobnosť, že v rovnakom čase sa na tých istých miestach vyskytujú dvaja páchatelia s takouto sexuálnou úchylkou, ktorí páchajú trestné činy s rovnakým modus operandi?

V tomto prípade je rozhodujúcou skutočnosťou práve vyšetrenie prístrojmi PPG – falograf, ktorým **bola potvrdená sexuálna úchylka u odsúdeného Seligu** a zároveň bola vyvrátená u obvineného Macka. **U obvineného Macka nebola** zistená deviácia v zmysle preferencie násilnej formy dosahovania vzrušenia, resp. následne i uspokojenia v sexuálnej interakcii, ani iné znaky, ktoré by boli predmetom deviantných obsahov záujmového spektra vyšetreného. Z posudku znalca MUDr. Ivana André, PhD. vyplýva, že u obvineného bolo vykonané kompletne sexuologické vyšetrenie ako súčasť psychiatricko – sexuologického vyšetrenia. Na základe znaleckého vyšetrenia a ďalších nálezov nie je možné vytvoriť diagnostický záver

sexuálnej deviácie. V prípade, ak došlo ku spáchaniu skutkov, ktoré sa kladú obvinenému za vinu, nie je možné, aby sa takéhoto konania dopustil zdravý človek, ktorý nemá sexuálnu úchylku. Odvolací súd uviedol, že spúšťacím mechanizmom mohlo byť práve škodlivé užívanie alkoholu v kombinácii s marihuanou, pervitínom a lysohlávkami, s ktorými experimentoval. V tomto prípade ide o špekulatívny hypotetický záver súdu, ktorý vôbec nevyplýva z vykonaných dôkazov a ani nie je podporený žiadnym znaleckým posudkom. Obvinený Macko neuviedol, že v inkriminovanom čase experimentoval s pervitínom a lysohlávkami. Z jeho výpovede vyplynulo, že v minulosti skúsil aj tieto drogy, resp. halucinogénne látky, ale nie je možné spraviť záver, že to malo byť práve v období, keď boli páchané útoky na poškodených.

Z požiadavky náležitého zistenia skutkového stavu veci vyplýva, že orgán činný v trestnom konaní sám určuje mieru dokazovania, ktoré musí v konaní vykonať, aby bola táto požiadavka splnená. Orgán činný v trestnom konaní musí vykonať také dôkazy, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Orgány činné v trestnom konaní znaleckým dokazovaním nepreukázali to, že obvinený Macko inkriminované skutky spáchal. Z posudkov kriminalistického ústavu nevyplýva žiadna zhoda DNA so stopami z miesta činu, zo zvrškov poškodených s DNA obžalovaného. Tak ako uviedol prvostupňový súd, orgány činné v trestnom konaní tým, že do konania nepribrali znalca, ktorý by mohol vyhodnotiť, či zo stôp stolice z miesta činu možno získať DNA a túto porovnať s DNA obvineného nevykonali jediný priamy usvedčujúci dôkaz z miesta činu. Orgány činné v trestnom konaní hoci mali od oznamovateľiek k dispozícii biologické stopy, a to stopy moču a stolice páchatel'a, ktorú mala na svojich šatách poškodená [REDACTED] tieto stopy zaistili nedbalo, alebo vôbec a uspokojili sa pri vyhodnocovaní biologických stôp a skúmaní zhodnosti DNA zo stôp z miesta činu so stopami páchatel'a len s vyjadrením kriminalistického ústavu, že tento ústav nevykonáva vyhodnocovanie DNA z ľudskej stolice. Orgány činné v trestnom konaní nevyvrátili ani nespochybnili obranu obvineného v tom, akým spôsobom došlo u neho k pošpineniu jeho zvrškov. Neskúmali ani to, či ide o zvieracie alebo ľudské výkaly a či patria obvinenému. Pritom už zo zbežného pohľadu na vyhotovené

fotografie odevu obvineného Macka je (č. l. 436) zrejme, že vzhľadom na miesta a tvar znečistenia odevu, je práve vysvetlenie obvineného ohľadom spôsobu znečistenia vierohodné a logické. V počítači a tablete obvineného neboli zistené žiadne relevantné fotografické zábery alebo videozábery, ktoré by zodpovedali hľadaným markantom – súborom a stránkam so sexuálnou alebo sexuálne deviantnou tematikou.

Odvolací súd odôvodňoval vinu obvineného najmä tým, že obvineného jednoznačne opoznali minimálne 3 poškodené ako v prípravnom konaní pri rekognícii, tak aj na hlavnom pojednávaní pred súdom a to poškodené v skutkoch pod bodom 3, 4 a 5 obžaloby Michaela [REDAKOVANÉ], Mária [REDAKOVANÉ] a Jana [REDAKOVANÉ]

Už samotný priebeh rekognície u obvineného Macka, kedy bola zmenená úprava jeho zovňajšku pred rekogníciou, je diskutabilný. Z kriminalistickej praxe vieme, že poznávaný objekt, ktorý je predvádzaný pri rekognícii, by nemal byť upravovaný, pokiaľ jeho vzhľad odpovedá približne stavu, v ktorom bol vnímaný v súvislosti s objasňovanou udalosťou. Pokiaľ je takáto úprava potrebná, napríklad pre veľký časový odstup a objektívnu možnosť zmeny výzoru, môže byť vykonaná vtedy, pokiaľ je preukázané, že takýto zovňajšok mala osoba v čase, kedy prebiehala udalosť, nie však na základe výpovede poznávajúcej osoby. To, že obvinený Macko nosil fúzy a bradu a že nemal hlavu vystrihanú nakrátko alebo dohola, je potvrdené listinnými dôkazmi a výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Okrem toho, orgány činné v trestnom konaní mali povinnosť zabezpečiť figurantov tak, aby zodpovedali výzoru obvineného a nie tak, aby pred rekogníciou prispôbovali jeho výzor výzoru ostatných figurantov. V prípade, ak by mal obvinený Macko sadru, bolo by potrebné pri rekognícii obstarat' sadru aj ostatným figurantom a nie naopak – dať dolu sadru obvinenému, nakoľko by bol jediný, ktorý by sa nejak odlišoval. Taktiež je potrebné poukázať aj na to, že obvinený Macko je výzorovo výrazne odlišný typ od ostatných figurantov, čo predstavovalo jeho znevýhodnenie pri vykonaných rekogníciach.

Ďalej poukazujem na rekogníciu z 24. novembra 2015 s poškodenou Janou [REDAKOVANÉ]. Táto pri prvom postavení opoznala obvineného ako páchatel'a skutku podľa pohľadu jeho očí, kruhov pod očami a vystupujúcich lícných kostí a obočia. Pri druhom postavení opoznala obvineného podľa vlasov, tváre uší a aj krku, lícných

kostí a očí. V tomto prípade však, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, svedkyňa videla obvineného ešte pred vykonanou rekogníciou, a preto je vykonaná rekognícia procesne neplatná, nepoužiteľná a vykonaná v rozpore so zákonom. Účelom rekognície je ukázať opoznávejúcej osobe človeka, ktorého predtým videla len ako páchatela a presvedčiť sa, či opoznávajúca osoba v opoznáwanej osobe stotožní aj páchatela skutku. Akékoľvek ukazovanie opoznáwanej osoby pred rekogníciou osobe, ktorá ho má opoznať, znehodnocuje celú rekogníciu. V tomto prípade svedkyňa

obvineného videla pri jeho zadržiavaní, a teda musela mať v mysli utkvelú predstavu toho, že je páchatelom skutku. Túto rekogníciu so svedkyňou Dobšovičovou preto prvostupňový súd správne vyhodnotil ako nezákonnú, na ktorej závery nemožno prihliadať. Na jej výpoveď nie je možné nahliadať ako na vierohodnú aj z toho dôvodu, že napriek tomu, že o sebe tvrdila, že má pamäť na tváre, až na hlavnom pojednávaní uviedla, že obvineného pozná zo sídliska z Dlhých Dielov, chodili spolu do rovnakej školy a majú spoločných známych. Je ťažko uveriteľné, že ho nespoznala ako spolužiaka, ale opoznala ho ako páchatela, napriek tomu, že pri rekognícii už mala kľud a čas, na rozdiel od samotného skutku, kedy bola iste v strese. A opäť to bola ona, ktorá išla náhodou okolo, keď ho zadržali na zastávke MHD, kde ho mala spoznať ako páchatela skutku, ale stále nie ako svojho spolužiaka.

Pričom obvineného Macka zadržali ráno, to znamená, že v tom čase už bolo svetlo a napriek tomu ho nespoznala ako človeka, ktorého vlastne už roky pozná. Táto skutočnosť vyšla najavo až na hlavnom pojednávaní. Opoznanie poškodenou preto oprávnene vyvoláva pochybnosti.

Dňa 24. novembra 2015 bola o 12:50 hod. vykonaná rekognícia s poškodenou Máriou . Táto pri prvom postavení označila obvineného za páchatela skutku, ale neuviedla, na základe čoho ho opoznala. Pri druhom postavení opoznala obvineného, ale znovu neuviedla na základe čoho ho opoznala. Pri rekognícii má opoznávajúca osoba uviesť, podľa čoho opoznávanú osobu spoznáva, aby táto skutočnosť mohla byť aj overená inými dôkazmi. V tomto prípade to svedkyňa vôbec neuviedla, takže nemožno konštatovať, že poškodená opoznala obvineného podľa konkrétnych znakov. Okrem toho svedkyňa uviedla, že v predmetnej veci bola okrem rekognície na polícii vypočúvaná 4 krát, pričom tieto výpovede

nie sú zaevidované. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti konštatuje, „bud' svedkyňa o tejto skutočnosti nehovorí pravdu, a tým je nehodnoverná, alebo že orgány činné v trestnom konaní zamlčovali vykonané dôkazy a manipulovali nezákonne s vykonanými dôkazmi. To isté bolo zo strany prvostupňového súdu konštatované voči svedkyňi Jane [REDAKOVANÉ] ktorá taktiež uviedla, že bola vo veci vypočítavaná 4 – 5x, pričom tieto výpovede v spise nie sú. Pri poškodenej [REDAKOVANÉ] je zrejmý aj negatívny dopad verejnej medializácie obvineného Macka ako fekálneho fantóma. Poškrdená na hlavnom pojednávaní označila obvineného ako páchatel'a tohto skutku, a to napriek tomu, že predtým rozporne popisovala páchatel'a skutku, uviedla, že ho videla len krátku dobu, bola v šoku a ani nevedela vyhotoviť identikit páchatel'a. Na hlavnom pojednávaní však bola presvedčená, že obvinený Macko je páchatel'om, ktorého tvár si predtým nedokázala zapamätať. V tomto prípade medializácia osoby Martina Macka ako tzv. fekálneho fantóma spôsobila znehodnotenie, resp. nahradenie pamäťovej stopy u poškodenej, pričom som toho názoru, že sa tak dialo u všetkých poškodených.

Vo všeobecnosti poškodené videli páchatel'a počas krátkej doby, kedy boli v šoku z celej situácie a zahliadli iba na moment tvár páchatel'a, pričom tento mal častokrát na hlave kapucňu alebo šiltovku. Z vykonaného dokazovania okrem toho vyplynulo, že obvinený Macko mal v čase páchania skutkov bradu. Napriek tomu, že mal bradu rôznej dĺžky, predstavuje takáto tvárová úprava taký výrazný markant, aký by si poškodené aj pri letmom vzhliadnutí páchatel'a museli všimnúť. Žiadna však pri popise páchatel'a bradu neuviedla. S ohľadom na vyššie uvedené tak možno konštatovať, že obvinený Macko je opoznávaný iba jedinou poškodenou – [REDAKOVANÉ] pričom s ohľadom na pochybenia, ktoré sú deklarované pri ostatných rekogníciách, na existenciu druhého „fekálneho fantóma“ Seligu, nie je možné vylúčiť podozrenie, že sa tohto útoku dopustil on a nie Macko. V tomto prípade je to tvrdenie poškodenej proti tvrdeniu obvineného bez iných usvedčujúcich dôkazov. Sú tu pochybnosti, pre ktoré je nutné rozhodovať v zmysle zásady *in dubio pro reo* a konštatovať, že nebolo jednoznačne mimo akýchkoľvek pochybností preukázané, že tento skutok spáchal obvinený. Ak vykonané dôkazy pred súdom nebudú stačiť na uznanie viny obžalovaného a ak nebude možné vykonať iné dôkazy s cieľom vyvrátiť dôvodné

pochybnosti, bude nevyhnutné obžalovaného oslobodiť spod obžaloby (pri rešpektovaní zásady in dubio pro reo). Z toho vyplýva, že dôvodné pochybnosti sa vzťahujú nielen na samo zistenie skutkového stavu, ale aj na možnosť obstarania a vykonania ďalších dôkazov, ktoré by tento skutkový stav, resp. vykonané dokazovanie zmenili. V posudzovanej veci nemôže byť jedna zákonne vykonaná rekognícia jediným usvedčujúcim dôkazom, a to obzvlášť v prípade, ak máme druhého páchatel'a, ktorý sa k obdobným skutkom priznal, skutky páchal v tom čase, ako obvinený Macko, výzorovo zodpovedal opisu poškodených a na rozdiel od obvineného Macka bola uňho zistená úchylka zameraná na močenie a potieranie žien výkalmi. Vzhľadom k tomu, že poškodené neboli konfrontované s týmto páchatel'om, nie je možné vyvrátiť dôvodnú pochybnosť, že existoval vždy iba jeden fekálny fantóm a to práve odsúdený Seliga“.

Ministerka spravodlivosti ďalej poukázala na relevantné ustanovenia Trestného poriadku a uviedla s tým súvisiace právne úvahy, resp. ich výklad, pokračujúc, že: „Súd prvého stupňa už v prvom odsudzujúcom rozsudku uviedol judikát R 53/1992, podľa ktorého ‚ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku, to znamená, že ich hodnotil podľa vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a aj v ich vzájomných súvislostiach a vykonal logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia, nemôže odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nemožno napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu‘. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd neprikázal prvostupňovému súdu vykonať žiadne ďalšie dôkazy a z vykonaných dôkazov nebral do úvahy tie v prospech obvineného, všetko postavil iba na tom, že sa obvinený priznal v prípravnom konaní a že ho opoznali 3 poškodeného pri rekognícii. K priznaniu obvineného pritom došlo v situácii, kedy bol pod vplyvom alkoholu, nevyspatý, bolela ho hlava, bol hladný a unavený. Podľa jeho vyjadrenia mu policajti povedali, že ho opoznali tri ženy, čo je silný dôkaz. On stále trval na svojej nevine, ale pre zlý psychický stav si nedokázal spomenúť na alibi. Vyšetrovateľ naňho tlačil, aby sa priznal, že podmienka je potom istá. Keď poškodená trvala na konfrontácii

na tom, že je páchatel', tak stratil nádej, chcel ísť domov, a tak sa priznal k niečomu, čo nespravil. Vyšetrovateľ mu sugestívne podsúval odpovede, hovoril, že aby bolo jeho priznanie dôveryhodné, musí uviesť aj motív. Preto uviedol aj spôsob, akým mal páchať tento trestný čin, ktorý sa nepreukázal ako pravdivý. Z vyššie uvedeného vyplýva, že tie isté dôkazy hodnotil odvolací súd s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ktorý navyše nezahŕňal vykonané dôkazy v prospech obvineného. Súd I. stupňa v druhom rozsudku zhrnul všetky svoje závery z prvého oslobodzujúceho rozsudku a bez zmeny názoru sa podriadil názoru odvolacieho súdu, ktorého skutkové závery odporujú vykonaným dôkazom.

Týmto postupom súdu bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 4, ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku, § 364 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. b) Trestného zákona v neprospech obvineného Martina Macka a naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Navrhujem preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2018, sp. zn. 1To/14/2018 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 16. novembra 2017, sp. zn. 3T/54/2016, bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 4, ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku, § 364 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. b) Trestného zákona v neprospech obvineného Martina Macka,

- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na neho obsahovo nadväzujúce, pokiaľ na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,

- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Bratislava IV, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol“.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa **vyjadril prokurátor** (č. l. 1222 a nasl., zv. č. V. spisu):

„K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uviesť, že ministerka spravodlivosti SR nie je oprávneným subjektom na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku na základe podnetu otca odsúdeného. Právo osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, ktoré majú právo podať dovolanie, je odvodené od práva obvineného, čo je podmienené jeho výslovným písomným súhlasom. Keďže podnet na podanie dovolania ministrovi spravodlivosti SR nemôže podávať obvinený, nemôže ho podať ani osoba uvedená v § 369 ods. 2 Trestného poriadku, aj keby na takýto podnet mala výslovný písomný súhlas obvineného (uznesenie NS SR, sp. zn. 5Tdo/47/2013). Podnet otca odsúdeného za danej situácie nemôže mať voči ministrovi spravodlivosti SR materiálny účinok podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku a bez takéhoto podnetu minister spravodlivosti SR nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania (analogicky uznesenie NS SR, sp. zn. 5Tdo/70/2015). Najvyšší súd SR ako súd dovolací tieto dovolacie dôvody nepreskúmava (analogicky uznesenie NS SR, sp. zn. 1TdoV/5/2014). Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd SR nemôže preskúmavať námietky ministerky spravodlivosti SR týkajúce sa spôsobu vykonania rekognície, ktorej zákonnosť bola mimochodom skonštatovaná prvostupňovým aj odvolacím súdom, vyjmúc rekognície vykonanej s poškodenou [REDAKOVANÉ] ktorá však bola odvolacím súdom označená za nadbytočnú, nakoľko poškodená opoznala páchatel'a in natura pri jeho zadržaní 23. novembra 2015.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku možno uviesť, že jediným dôvodom mimoriadneho zásahu do skutkových zistení v rámci konania o dovolaní je iba tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a na ich základe urobenými skutkovými zisteniami, ktorého dôsledkom bolo nesprávne právne posúdenie zisteného skutku (uznesenie NS SR, sp. zn. 5Tdo/29/2014). Z formulácie príslušného ustanovenia Trestného poriadku je zrejmé, že minister spravodlivosti SR má povinnosť podať dovolanie v prospech alebo neprospech obvineného v prípade, ak má pochybnosť, či bol z vykonaných dôkazov dostatočne zistený skutkový stav a rovnako tak, keď dospeje k záveru, že závažným spôsobom boli porušené ustanovenia, ktorými sa má náležite zistiť skutkový stav. Zároveň je predmetné ustanovenie obmedzené materiálnou podmienkou, v zmysle ktorej sa tento dovolací

dôvod môže použiť, iba ak by to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku, uznesenie NS SR, sp. zn. 1TdoV/5/2014). Minister spravodlivosti SR, ako dovolateľ, je síce oprávnený napadnúť rozhodnutie pre nesprávne zistenie skutkového stavu a hodnotiť tak rozsah vykonaného dokazovania, alebo namietat' porušenie ustanovení zabezpečujúcich objasnenie veci, avšak z ustanovenia § 371 ods. 3 Trestného poriadku nevyplýva jeho neobmedzené právo namietat' hodnotenie dôkazov vykonaných súdom, najmä pokiaľ sa konajúce súdy dôsledne týmito dôkazmi zaoberali. V dovolacom konaní, ani za súčasného použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku neprichádza do úvahy iné hodnotenie dôkazov súdmi, ak je toto založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému konajúce súdy dospeli na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti (uznesenie NS SR, sp. zn. 3Tdo/10/2015). Súdy oboch stupňov zákonom predpísaným spôsobom a v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Trestného poriadku vykonali všetky dostupné dôkazy potrebné pre rozhodnutie, tieto dôkazy vyhodnotili jednotlivo, vo vzájomných súvislostiach ako aj logickom súhrne v zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku, preto tomuto spôsobu z hľadiska pravidiel pre hodnotenie dôkazov nemožno nič vytknúť. Na tomto podklade sa potom konajúce súdy veľmi starostlivo a podrobným spôsobom zaoberali skutkovým stavom, logickým spôsobom dospeli k skutkovým zisteniam, a preto nemožno bez ďalšieho konštatovať, že bol skutkový stav nesprávne zistený. Ako vyplýva z rozsudku prvostupňového súdu aj uznesenia odvolacieho súdu, skutkový stav v predmetnej veci bol náležite zistený. Súd prvého stupňa aj odvolací súd hodnotili vykonané dôkazy v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom na základe logických úvah dospeli k záveru, že skutok sa stal, má znaky trestného činu a dopustil sa ho obvinený Macko. Svoje závery opreli najmä o výpovede poškodených, z ktorých tri poškodené jednoznačne opoznali páchatela, ako aj výpovede obvineného Macka z prípravného konania, ktorý sa v rámci konfrontácie s jednou z poškodených ku skutku priznal a ďalej vypovedať odmietol, pretože sa hanbil. Následne obvinený Macko vypovedal v samostatnej zápisnici o výsluchu obvineného, v ktorej popísal spôsob spáchania skutkov, motív aj spôsob výberu svojich obetí.

Existencia rozporov medzi dôkazmi sama o sebe neznamena, že by nebolo možné uznať obvineného za vinného z trestného činu a že by akékoľvek rozpory alebo dôkazy museli nutne viesť k uplatneniu pravidla in dubio pro reo, t. j. k rozhodnutiu v prospech obvineného. Napriek rozporom medzi dôkazmi môže súd podľa konkrétnej dôkaznej situácie dospieť k spoľahlivému záveru o spáchaní trestného činu obvineným. Rozhodnúť sa v prospech obvineného je možné len za predpokladu, ak existujúce rozpory sú tak zásadné, že vina obvineného nie je nepochybná ani po starostlivom vyhodnotení všetkých dôkazov, pričom do úvahy neprichádza možnosť vykonania ďalších dôkazov. Pravidlo in dubio pro reo je namieste použiť vtedy, ak sú pochybnosti o vine dôvodné, t. j. rozumné a v podstatných skutočnostiach, takže v konfrontácii s nimi by výrok o spáchaní trestného činu nemohol obstáť. Pochybnosti teda musia byť z hľadiska rozhodnutia o vine závažné a taktiež neodstrániteľné vykonaním ďalších dôkazov, či vyhodnotením zostávajúcich dôkazov. Ak sa pochybnosť podarí odstrániť tým, že budú dôkazy hodnotené voľne podľa vnútorného presvedčenia a po starostlivom, objektívnom a nestrannom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito a v súhrne, potom nie je dôvod rozhodovať v prospech obvineného, ak svedčia dôkazy o vine obvineného, i keď sú medzi nimi určité rozpory (uznesenie NS SR, sp. zn. 1TdoV/5/2014).

Ministerka spravodlivosti SR v dovolaní argumentuje tým, že útokov tzv. fekálneho fantóma bolo omnoho viac ako len tých päť, za ktoré bol odsúdený Martin Macko a že pokračovali aj po jeho zadržaní, pričom modus operandi bol identický a opisy páchatela veľmi podobné, pričom opisy, ktoré poskytli poškodené, sa typovo hodili skôr na odsúdeného Seligu ako na obvineného Macka. K uvedenému je nutné uviesť, že v období rokov 2015 – 2016 v Bratislave evidentne pôsobili viacerí páchatelia (nielen obvinený Macko a odsúdený Seliga), ktorí sa dopúšťali v podstate identických útokov so sexuálne deviantným podtónom, najmä močenie na poškodené ženy, oblievanie ich neznámou tekutinou, či natieranie fekáliami. Najmä v okrese Bratislava V, páchal uvedenú trestnú činnosť odsúdený Miloš Radosa, právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 7T/72/2015, z 3. decembra 2015. Tento bol odsúdený za celkovo deväť čiastkových útokov, z ktorých osem útokov bolo v MČ Bratislava – Petržalka, ku všetkým útokom došlo v priebehu marca 2015.

Vo väzbe bol od 20. marca 2015 do 5. júna 2015. Najmä v centre mesta (okresy Bratislava I a Bratislava II) páchal uvedenú trestnú činnosť odsúdený Dušan Seliga, právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresným súdom Bratislava I, sp. zn. 9T/32/2016, z 24. augusta 2016, resp. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 1T/113/201,7 zo 4. septembra 2017. Tento bol odsúdený celkovo za dvanásť útokov, ktoré boli spáchané v období od októbra 2015 do marca 2016, z toho desať útokov bolo spáchaných v okresoch Bratislava I a Bratislava II. Najmä v okrese Bratislava IV páchal uvedenú trestnú činnosť obvinený Martin Macko ... Tento bol odsúdený celkovo za päť útokov, ktoré boli spáchané v období od mája 2015 do októbra 2015, z toho štyri útoky boli spáchané v okrese Bratislava IV. Nemožno sa stotožniť s argumentom ministerky spravodlivosti SR, že *modus operandi* bol identický. Ako je zrejmé zo skutkov, za ktoré bol právoplatne odsúdený Dušan Seliga, tento sa dopúšťal čiastkových útokov násobne intenzívnejšie, aj niekoľkokrát v priebehu jedného dňa (napr. štyri krát v priebehu dňa 20. marca 2016), resp. s odstupom niekoľkých dní (napr. tri útoky v dňoch 26. januára – 30. januára 2016). Z uvedeného je zrejmé, že na naplnenie páchatel'ových predstáv (u odsúdeného Seligu) nepostačovalo spáchať jeden čiastkový útok, ktorý by ho na určitý dlhší časový úsek (niekoľko týždňov) uspokojil. Naopak, v prípade čiastkových útokov, ktoré boli predmetom trestného konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 3T/54/2016, je zrejmé, že jednotlivé útoky od seba oddeľuje dlhší časový úsek, pričom v žiadnom prípade sa nestalo, že by sa páchatel' dopustil viacerých útokov v priebehu jedného dňa, resp. viacerých útokov v priebehu niekoľkých bezprostredne po sebe nasledujúcich dní. Ako je z vyššie uvedených rozhodnutí súdov zrejmé, páchatelia sa predmetnej trestnej činnosti dopúšťajú najmä v prostredí, ktoré im je dôverne známe, kde bývajú, resp. sa pohybujú a pracujú. V prípade obvineného Macka sa tri skutky (č. 1/, 3/, 5/) stali priamo v MČ Bratislava – Karlova Ves (kde obvinený Macko v tom čase býval). Jeden skutok (č. 2/) sa stal v susednej MČ Bratislava – Dúbravka na električkovej zastávke MHD Damborského (je to pritom hneď prvá električková zastávka v Dúbravke pri ceste električkou v smere z Karlovej Vsi), pričom medzi obidvoma mestskými časťami je priame električkové spojenie, kde cesta električkou trvá niekoľko minút (obvinený Macko pritom pravidelne

cestoval električkou či už do práce, alebo aj v mimopracovnom čase). Jeden skutok (č. 4/) sa stal v centre mesta, v noci o 02:00 hod. zo soboty na nedeľu, teda v noci v čase víkendu (podľa dochádzky bol vtedy obvinený Macko v práci v sobotu do 17:25 hod. a nasledujúce tri dni v práci nebol), pričom zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený Macko chodieval po práci do mesta s kamarátmi, kde sa zdržiaval aj v nočných hodinách. Aj z tohto pohľadu sa teda rozhodnutia súdov, ktoré obvineného Macka právoplatne uznali za vinného zo žalovanej trestnej činnosti, javia ako dôvodné, majúce oporu vo vykonanom dokazovaní a neodporujúce zásade *in dubio pro reo*.

Argumentácia ministerky spravodlivosti SR, že opisy páchatel'a, ktoré poskytli poškodené, sa viac hodia na odsúdeného Seligu, je ničím nepodložená hypotéza. Osoba obvineného Macka sa zásadne neodlišuje od popisu páchatel'a tak, ako ho popisali jednotlivé poškodené. Navyše v predmetnej trestnej veci tri poškodené jednoznačne opoznali obvineného Macka v priebehu rekognície v prípravnom konaní a aj v priebehu hlavného pojednávania, kedy už mal čiastočne zmenený výzor (dlhšie vlasy, brada). Aj napriek uvedenému poškodené opoznali obvineného Macka na základe charakteristických rysov ako úsmev, pohľad atď. Ministerka spravodlivosti SR tiež argumentuje znaleckým posudkom z trestného spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9T/32/2016 (znalecký posudok č. 19/2016), z ktorého vyplýva, že odsúdenému Seligovi bola diagnostikovaná deviantná sexuálna praktika. Dlhodobou existovala v latentnej podobe a na povrch prerazila pod vplyvom rôznych stresov. Naproti tomu zo znaleckých posudkov vypracovaných v trestnej veci obvineného Macka vyplýva, že žiadne deviantné sexuálne praktiky uňho neboli zistené. Ako však v priebehu prípravného konania uviedol znalec MUDr. Ivan André, PhD., zo samotného vyšetrenia sa nedá diagnóza sexuálnej deviácie vytvoriť, ale závery nevylučujú túto eventualitu. Nemožno hovoriť o ustálenej sexuálnej deviácii, ale možno hovoriť o prechodnej deviantnej aktivite. V znaleckom posudku znalec uviedol, že konanie sa mohlo vyskytnúť paralelne s bežným sexuálnym životom obvineného, zvýšené psychické napätie a potreba odreagovania sa mohli na skutkoch tiež podieľať. Návykové látky, najmä alkohol mohol konanie obvineného uľahčovať, išlo však o pitie z dôvodu naberania odvahy. Deviantnú aktivitu možno hodnotiť

ako prechodnú, nie v systéme osobnosti vyšetrovaného deviantne zakotvenú. Konanie popísané v uznesení o vznesení obvinenia môže jednoznačne slúžiť na uspokojenie sexuálneho pudu obvineného.

V dovolaní sa poukazuje tiež na to, že obvinený sa síce priznal, no následne ministerka spravodlivosti SR zľahčuje toto jeho priznanie, neprikladá mu veľký význam a argumentuje pritom tým, že obvinený Macko bol hladný, nevyspatý, pod vplyvom alkoholu, unavený, v zlom psychickom stave, že vyšetrovateľ naňho tlačil a pod. S takýmto hodnotením priznania obvineného, ako je prezentované v podanom dovolaní, sa nemožno stotožniť. Nemožno totiž opomenúť, že obvinený Macko vo svojej prvej výpovedi v prípravnom konaní (o 19:05 hod.) poprel spáchanie skutku, následne však pri konfrontácii (o 21:30 hod.) s jednou z poškodených priznal, že je páchatelom a popísal, že to bol on, kto takýmto spôsobom obťažoval jednotlivé poškodené. Je zrejmé, že obvinený Macko v prípravnom konaní pri konfrontácii s poškodenou tvárou v tvár pochopil, že je odhalený, toto jeho priznanie bolo pritom vykonané bezprostredne po zadržaní a pod ťarchou celej situácie, kedy si uvedomil, že je usvedčovaný viacerými dôkazmi a ozvalo sa v ňom svedomie a veľmi sa za svoje konanie hanbil. Obvinený Macko si plne uvedomoval svoje protiprávne konanie, úprimne ho to celé mrzelo a hanbil sa za to, pri výpovedi na polícii pritom nebol zo strany polície vyvíjaný žiadny nátlak na neho. Toto priznanie obvineného Macka je preto potrebné považovať za pravdivú a najpresvedčivejšiu verziu priebehu všetkých udalostí oproti ďalším jeho tvrdeniam, keď svoju vinu popieral. Nemožno akceptovať výhovorky obvineného Macka, že bol hladný a nevyspatý, tieto okolnosti totiž vôbec neznamenajú vyvíjanie psychického nátlaku na osobu obvineného. Možno akceptovať, že situácia bola pre obvineného Macka nová a bol v psychickom strese, takúto reakciu však možno predpokladať u každého prvý krát zadržaného človeka a nemožno to brať ako psychický nátlak na neho, pod ktorého údajným tlakom sa mal doznať k tak závažnej trestnej činnosti, akou je obťažovanie dievčat výkalmi a močom. Obvinený Macko pritom vypovedal v čase o 19:05 hod., kde poprel spáchanie skutku, no o 2 hodiny neskôr, kedy sa v rámci konfrontácie ku všetkému priznal, sa už bráni nevyspatím a psychickým nátlakom, čo predstavuje veľké pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdení o psychickom nátlaku. Je teda zrejmé, že všetky neskoršie tvrdenia

obvineného Macka o jeho nevine sú len spôsobom jeho procesnej obrany v tomto trestnom konaní, ktorými sa snaží dokázať svoju nevinu, ktoré sú však nedôveryhodné a v rozpore s ostatnými vykonanými dôkazmi“.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa **vyjadril obvinený Martin Macko** (č. l. 1189 a nasl., zv. č. V. spisu), ktorý konštatoval, že predmetné dovolanie podané v jeho prospech berie na vedomie a súhlasí s ním. Obvinený pokračoval:

„Dovolacie dôvody dopĺňam o dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku. V súvislosti s konštatovaním, týkajúcim sa výpovede a rekognície poškodenou [REDAKOVANÉ] (str. 8 dovolania) namietam hodnovernosť a korektnosť tejto rekognície. Poškodená [REDAKOVANÉ] totiž opakovane vypovedala k danému skutku (útoku na ňu) už v prípravnom konaní a páchatela popisuje inak ako osobu, ktorú v rámci rekognície vykonanej po mojom zadržení opoznala, a to aj napriek tomu, že môj vzhľad bol vyšetrovateľom pred rekogníciou zámerne prispôsobovaný vzhľadu páchatela (č. l. 201). Dňa 5. novembra 2015 totiž poškodená [REDAKOVANÉ] vyhotovila identikit páchatela (č. l. 332 – 334), o ktorom uviedla, že sa s podobou páchatela zhoduje na 80 %. Už aj pohľadom voľným okom je zrejmé, že vyhotovený identikit nezobrazuje mňa, Martina Macka, ale inú osobu, a to Dušana S. odsúdeného za fekálne útoky (porovnanie v Prilohe 2). V prípade pochybností sa miera zhody identikitu vyhotoveného poškodenou [REDAKOVANÉ] s podobou skutočného páchatela dá overiť aj antropologickou znaleckou analýzou, alebo dokonca aj bežným bezplatným softvérom na rozpoznávanie tváre. Z doteraz nezistených príčin, práve tento identikit, vyhotovený 5. novembra 2015 poškodenou [REDAKOVANÉ], bol policajným zborom zatajený a nikdy nebol zverejnený. Ostatné tri identikity boli zverejnené aj s popisom páchatela, zostaveným na základe výpovedí poškodených z 27 útokov, dňa 11. novembra 2015, teda v čase, kedy už polícia bez akýchkoľvek pochybností mala k dispozícii aj identikit, zhotovený poškodenou [REDAKOVANÉ] a napriek tomu ho zatajila. Súčasne, políciou zverejnený popis páchatela vôbec nezodpovedal opisu mojej osoby, ale sa skôr zhodoval s opisom inej osoby, a to skutočného a právoplatne odsúdeného páchatela útokov. Hodnovernosť výpovede poškodenej [REDAKOVANÉ] j a ňou vykonanej rekognície okrem zásadnej zmeny popisu páchatela uvádzanej poškodenou

spochybňuje aj samotná zápisnica z výpovede poškodenej [REDAKOVANÉ] po vykonanej rekognícii (č. l. 122). V nej vyšetrovateľ, bez akejkoľvek súvislosti s mojou osobou a trestnou činnosťou, z ktorej som bol podozrivý, zaznamenal aj časť výpovede pani [REDAKOVANÉ] týkajúcej sa úplne inej trestnej činnosti a úplne iných, pravdepodobne blízkych osôb poškodenej [REDAKOVANÉ]. Vyšetrovateľ sa až neskôr, netransparentným spôsobom, ktorý nevylučuje možnosť antedatovania, pokúsil túto pasáž zo zápisnice výpovede [REDAKOVANÉ] dodatočne odstrániť. Celú časť výpovede vyškrtol zo zápisnice a vyhotovil o tom úradný záznam (č. l. 462), ktorého dátum skutočného vyhotovenia nie je možné hodnoverne overiť, ale je zrejme antedatovaný vyšetrovateľom a v skutočnosti bol pravdepodobne vyhotovený až pred spracovaním obžaloby.

Je absolútne vylúčené, aby dospelý jedinec a skúsený vyšetrovateľ pri skutočnom vykonávaní záznamu výsluchu svedka, napísal do zápisnice úplne nezmyselný text, dokonca celý odsek, ktorý nemal vôbec žiadnu súvislosť so skutkami kladenými mi za vinu, ale naopak, súvisiaci s úplne inou trestnou činnosťou. Naopak, je vysoko pravdepodobné, že vyšetrovateľ nevyhotovoval autentickú zápisnicu z výsluchu, ale manipuloval s dôkazmi, alebo zápisnicu mal dopredu pripravenú z úplne inej trestnej veci, nejako sa týkajúcej poškodenej [REDAKOVANÉ] alebo jej známych, či blízkych osôb. To, či pravdepodobná výpoveď poškodenej [REDAKOVANÉ] v úplne inej trestnej veci má nejakú súvislosť s jej náhlou zmenou opisu páchatel'a a tým, že ma údajne opoznala aj napriek tomu, že do identikitu pred mojím zadržaním nakreslila skutočného páchatel'a a nie mňa, ako aj dôvody manipulácie zo strany vyšetrovateľ'a, môže preveriť len skutočne nestranné a objektívne vyšetrovanie orgánov činných v trestnom konaní. Súčasne dodávam, že v prípade poškodenej [REDAKOVANÉ] bola vykonaná aj podrobná analýza vzoriek DNA z jej oblečenia po útoku. Súdny znalec zistil dve vzorky DNA, obidve od osôb ženského pohlavia, ale žiadnu stopu DNA súvisiacu s mojou osobou. Pri domovej prehliadke nebol u mňa zaistený ani jeden kus odevu alebo obuvi, ktorý by aspoň približne zodpovedal opisu uvádzanému poškodenu [REDAKOVANÉ]. Moja skutočná podoba v čase skutku nezodpovedala jej opisu páchatel'a, nakoľko som mal už bradu, ktorú ale poškodenej vylúčila vo svojej výpovedi a súčasne nakreslila identikit úplne inej osoby, skutočného páchatel'a. Z uvedených dôvodov som toho názoru, že výpoveď poškodenej [REDAKOVANÉ] a ňou vykonaná

rekognícia sú nehodnoverné a nemôžu byť použité ani len ako nepriamy dôkaz proti mne, a to vzhľadom na nesúladi výzoru opoznanej osoby a identikitu, ktorý nakreslila sama poškodená. Rovnako aj vzhľadom na to, že polícia identikit skutočného páchatela, vyhotoveného poškodenou, zatajovala a vyšetrovatel' dodatočne manipuloval s výpoveďami poškodenej [REDACTED]'.

Proti uzneseniu krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podal **dovolanie aj obvinený Martin Macko** (č. l. 1156 a nasl., zv. č. IV. spisu) argumentujúc naplnením dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 **písm. c)** (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), **písm. g)** (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom), **písm. j)** (bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky) a napokon **písm. i)** Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

S poukazom na rozsiahlu právnu argumentáciu obvineného (písomné dôvody dovolania boli Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predstreté na 42 – štyridsiaticich dvoch – stranách). Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu zachovania čo najväčšej jasnosti a zrozumiteľnosti tohto rozhodnutia uvádza len stručný sumár relevantných dovolacích námietok obvineného. Tieto možno zrekapitulovať nasledovne:

- odvolací súd nechal bez povšimnutia súdom prvého stupňa zistený a ustálený skutkový stav, na ktorý sa obvinený odvolával ešte v písomných dôvodoch podaného odvolania; výrok uznesenia odvolacieho súdu nemá žiadnu oporu v jeho odôvodnení, odvolací súd neposkytol obvinenému žiadnu odpoveď na ním prednesené argumenty prezentované v odvolaní, reálne nepreskúmal rozhodujúce námietky obvineného a jeho uznesenie je ako také nepreskúmateľné,

- všetky dôkazy svedčiace v prospech obvineného zostali mimo hodnotenia odvolacieho súdu ako aj samotného odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia,

čím degradoval odvolanie obvineného na čisto formálny prostriedok nápravy,

- obvinený na podporu svojich tvrdení obsiahlym spôsobom zhrnul ďalšie dôvody z jeho písomného odvolania (popretie spáchania skutkov na hlavnom pojednávaní, námietky proti výsledkom vykonaného dokazovania tak, ako tieto ustálil odvolací súd, poukazy na zistenia získané znaleckým dokazovaním, spochybnenie vykonaných rekognícií a pod.),

- nakoľko obvinený netrpí žiadnou patologickou sexuálnou úchylkou a žiadna takáto sexuálna deviácia u neho nebola preukázaná, nemohol naplniť jeden z obligatórnych znakov žalovaného prečinu (pojmový znak „patologické sexuálne praktiky“),

- orgány činné v trestnom konaní prispôbovali vyšetovanie faktu, že bol zadržaný 23. novembra 2015 v stave opitosti, pričom nerešpektovali skutočný *modus operandi* skutkov tak, ako ho popisovali jednotlivé poškodené; ani jedna z poškodených neuviedla, že by u páchatel'a bolo možné pozorovať známky opitosti alebo požitia iných omamných látok (naopak, páchatel' sa správal suverénne, pokojne až cynicky, prípadne vykazoval známky sexuálneho vzrušenia a pod.),

- trestné konanie vykazovalo neodstrániteľné a mimoriadne vážne právne vady spôsobené orgánmi činnými v trestnom konaní (nezákonná manipulácia s dôkazmi v neprospech obvineného, zatajovanie mimoriadne dôležitých dôkazov podstatných pre ďalší vývoj trestného stíhania, znehodnotenie a zničenie dôkazov dôležitých pre objektívne posúdenie vecí a vedomá výroba nezákonných dôkazov),

- z iného trestného konania, v ktorom bol obvinený v procesnom postavení poškodeného vyplynulo, že policajтка priamo sa podieľajúca na vyšetovaní myzofilných útokov a neskôr účastná rekognície s poškodenou [REDAKOVANÉ] (bod 4/ obžaloby) telefonovala s právoplatne odsúdeným páchatel'om, t. č. príslušníkom Policajného zboru ešte dva týždne pred zadržaním obvineného a jeden deň pred manipuláciou s identikitmi (zatajenie identikitu Michaely [REDAKOVANÉ]; z uznesenia vyšetrovateľa inšpekčnej služby je preukázateľné, že policajti spolu priamo komunikovali prípad obvineného, možnosť nezákonného zneužívania informácií z policajného prostredia a manipuláciu zverejňovaných informácií médiami, pričom uvedená policajтка zdôrazňovala potrebu zadržať páchatel'a pri čine,

- polícia po celú dobu prípravného konania zámerne uvádzala nepravdivé informácie o spôsobe a mieste zadržania obvineného (že bol zadržaný na nám sv. Františka, neskôr na zastávke MHD Segnerova), ako aj o dôvodoch a iniciátorovi jeho zadržania; je nepochybné, že v skutočnosti ho polícia zadržala na základe oznámenia manžela policajtky priamo sa podieľajúcej na, cit.: „tomto prípade“,

- rekapitulujúc údajne skutočný chod udalostí obvinený uzatvoril, že takýto sled nemôže byť náhodný, naopak, súhra náhod je vysoko nepravdepodobná a ťažko uveriteľná zdravým rozumom,

- obvinený ďalej namietal spôsob vykonania rekognície (absencia uvedenia skutočností, na ktorých podklade opoznávajúca osoba opoznala obvineného, resp. hrubý zásah do jeho fyzickej integrity ostrihaním brady),

- znalec na základe preskúmania tabletu a počítača obvineného dospel k záveru, že pri skenovaní priečinkov tabletu neboli zistené žiadne relevantné fotografické zábery alebo videozábery, ktoré by zodpovedali hľadaným markantom ako ani súbory, ktoré by obsahovali relevantné sledované znaky,

- poškodená [REDAKOVANÉ] pri výpovedi na hlavnom pojednávaní opakovane uviedla, že obvineného nemôže označiť ako páchatel'a, pričom už samotné vznesenie obvinenia za tento skutok trpí neodstrániteľnou chybou (úplnou absenciou konkrétnych skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie zo spáchania skutku obvineným),

- obvinený rozporoval aj v obsahu predloženého spisu sa nachádzajúce konštatovania poškodenej Dobšovičovej, pričom poukázal na úradný záznam ČVS: ORP-625/1-VYS-B4-2015 z 30. mája 2016, ktorý bol spísaný až 6 (šesť) mesiacov po údajnom spáchaní trestného činu oznámeného menovanou poškodenou, čo je podľa názoru obvineného jasným a nepochybniteľným dôkazom o manipulácii vyšetrovania, resp. predkladania falošných dôkazov s cieľom za každú cenu odstíhať obvineného; obvinený dodal, že vyšetrovateľ Policajného zboru bezprostredne pred vykonaním konfrontácie vypočúval poškodenú [REDAKOVANÉ] dvakrát, k čomu si dovoľuje dať do pozornosti súdu, že existuje neodstrániteľný rozpor medzi časom vykonania konfrontácie, ktorá sa mala uskutočniť medzi obvineným a poškodenou [REDAKOVANÉ] 24. novembra 2015 v čase o 21:30 hod., pričom tú istú poškodenú

vypočúval iný vyšetrovateľ Policajného zboru v ten istý deň ešte o 21.45 hod. až 22.00 hod.,

- prokurátor účelovo už v podanej obžalobe, ako aj po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní spochybňoval jednoznačne a nespochybniteľne preukázaný pobyt obvineného na pracovisku v čase spáchania skutku dňa 30. októbra 2015, a to napriek tomu, že mal k dispozícii dôkaz – záznam o vstupe obvineného na pracovisko ako aj o výstupe z pracoviska, ktoré bolo prísne kontrolované, s fyzickou bariérou a 360 stupňovým kamerovým systémom, dvojitém systémom prísnej individuálnej kontroly, registrácie vstupu a výstupu dvomi samostatnými čipovými kartami a prísne dôverným informačným systémom práce s klientami a heslom,

- celá nepodložená obžaloba bola postavená na premise, že stačí nájsť tri svedkyne – poškodené, ktoré pri nezákonnej a fingovanej rekognícii „akože“ opoznajú neznámeho páchatel'a, ktorého okrem útoku nikdy predtým nevideli, a potom ho opakovane budú označovať za páchatel'a a súčasne budú znehodnocované a ničené ostatné dôkazy, vyrábané falošné a nezákonne dôkazy, manipulovaná verejná mienka nepravdivými informáciami, popierané alebo dokonca ignorované akékoľvek zvyšné dôkazy v prospech obvineného,

- znalec sa nikdy nevyjadril, že negatívny výsledok vyšetrenia na sexuálnu úchylku neznamená, že daná osoba takouto deviáciou netrpí; naopak, obvinený poukázal na výsledky znaleckého dokazovania, ktorého závery svedčia v jeho prospech,

- súdom prvého stupňa zistený a ustálený skutkový stav nie je spôsobilý vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok; súd prvého stupňa namiesto toho, aby riadne hodnotil dôkazy, len prísne formalisticky uviedol, že je pri hodnotení dôkazov v zmysle Trestného poriadku viazaný právnym názorom odvolacieho súdu,

- odvolací súd vo svojom uznesení vzal do úvahy tvrdenie prokurátora o hypotetickej existencii úchylky „... *negatívny výsledok takéhoto vyšetrenia vôbec neznamená, že daná osoba takouto deviáciou netrpí* ...“ ako fakt; takýto postup ale nemá žiadnu zákonnú oporu, pretože podľa prokurátora by vlastne akékoľvek znalecké skúmanie pre účely konania pred súdom nemalo zmysel, resp. bolo

by neprípustné, keď ho prokurátor podľa svojho názoru, odobreného uznesením odvolacieho súdu môže vlastným vyhlásením úplne negovať, resp. vyberať len také znalecké posudky a závery znaleckého skúmania, ktoré vyhovujú obžalobe; súd nemôže svoje zásadné rozhodnutie postaviť na hypotetickej úvahe, že aj napriek tomu, že znalci u obvineného nezistia žiadnu sexuálnu úchylku, nie je vylúčené, že takúto sexuálnu úchylku obvinený mať môže (resp. má) a toto súd použije ako kľúčovú konštrukciu a dôkaz o vine obvineného a tomuto navyše nariadi ponížujúcu ochrannú liečbu neexistujúcej sexuálnej úchylky v rozpore s čl. 16 ods. 2 Ústavy SR; akékoľvek takéto tvrdenie musí byť jednoznačne potvrdené príslušnými špecialistami a nie špekuláciou prokurátora a súdu – ak súd naďalej trvá na svojom nepodloženom tvrdení, je potrebné vykonať opakované vyšetrenie a overiť správnosť (zákonnosť) znaleckého posudku MUDr. Ivana Andrého, PhD. v jeho špekulatívnej časti; obvinený nesúhlasí s hrubou dezinterpretáciou konštatovania znalca RNDr. Mgr. Kešického, PhD. ohľadom zníženej vierohodnosti výpovede obvineného, ktorá dáva záveru znalca presne opačný význam, než je uvedené v znaleckom posudku,

- obvinený spáchanie skutkov konzistentne popiera celú dobu od jeho zadržania s výnimkou údajného dobrovoľného priznania, ktorého okolnosti podrobne vysvetlil v konaní predchádzajúcom podaniu dovolania; rozhodnutie odvolacieho súdu o zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku je založené na zjavne nepravdivých tvrdeniach prokurátora aj súdu;

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade dovolania obvineného preskúmal konanie predchádzajúce podaniu dovolania ako celok a následne rozhodol, že

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vysloví, že uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 bol porušený zákon v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 2 ods. 1, ods. 7, ods. 10, ods. 12, ods. 14, ods. 19, § 119 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a čl. 6 Dohovoru v neprospech obvineného,

- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/54/2016, zo 16. novembra 2017,

- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Bratislava

IV, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor sa vyjadril k dovolaniu obvineného nasledovne:

„Z uznesenia Krajského súdu v Bratislave je evidentné, že primeraná odpoveď na každú relevantnú námietku obhajoby bola daná. Ako správne poukazuje obvinený v podanom dovolaní, odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho orgánu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok a ten nesmie vykazovať nedostatky signalizujúce prípadnú arbitrárnosť alebo zjavnú neodôvodnenosť jeho vyvođených záverov (rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 320/2008). Napriek tomu obvinený izolovane poukazuje na závery prvostupňového súdu bez zohľadnenia argumentácie súdu odvolacieho, ktorý jednotlivé dôkazy podrobil opätovnej analýze a za použitia jednoznačného logického úsudku dospel k záveru o vine odsúdeného. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že podmienky pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie sú dané.

Obvinený dovodzuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku skutočnosťou, že pred vykonaním rekognície mu bola ostrihaná brada a fúzy. V danej súvislosti je nutné konštatovať, že k úprave zovňajšku obvineného bolo prikrôčené až po jeho výslovnom súhlase. Navyše je potrebné uviesť, že tri z poškodených obvineného bezpečne opoznali aj počas hlavného pojednávania, napriek tomu, že jeho výzor bol už čiastočne zmenený (dlhšie vlasy, brada, fúzy). Tvrdenie odsúdeného, že ak by mu brada a fúzy neboli pred vykonaním rekognície s poškodenými z 25. októbra 2015 a 30. októbra 2015 upravené, je ničím nepodložená domnienka a vo svetle vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní zároveň domnienka objektívne vyvrátená. Nemožno tiež súhlasiť s tvrdením obhajoby, že účelom úpravy zovňajšku obvineného pred vykonaním rekognície bola snaha vyšetrovateľa o to, aby sa obvinený podobal na zverejnený popis páchatela. Ak došlo k ostrihaniu brady pred rekogníciou u obvineného, došlo k tomu z dôvodu, že vypočuté poškodené pri popise páchatela neuvádzali, že by mal páchatel takú bradu, akú mal obvinený v čase zadržania. Z hľadiska kriminalistickej praxe a kriminalistických metód vykonávania rekognície, ktoré neodporujú príslušným ustanoveniam Trestného

poriadku, je totiž žiaduce, aby vzhľad poznávaného objektu v čase vykonávania rekognície zodpovedal stavu, v ktorom bol daný objekt (osoba páchatela) vnímaný v súvislosti s objasňovanou udalosťou. Vzhľadom na objektívnu možnosť zmeny výzoru, časový odstup od jednotlivých skutkov a najmä vzhľadom na objektívnu neexistenciu opisu takej brady vo výpovediach jednotlivých poškodených preto nemožno vykonanej úprave zovňajšku v tom čase zadržaného Martina Macka nič vytknúť. Účelom takéhoto postupu vyšetrovateľa bolo zabezpečenie zákonných a regulérnych podmienok pre vykonávanie rekognícií vo svetle výpovedí jednotlivých poškodených, opisujúcich vzhľad osoby páchatela, za účelom získania čo najrelevantnejších a najobjektívnejších podkladov pre náležité zistenie skutkového stavu. Z tohto pohľadu preto nemožno súhlasiť s názorom obhajoby, že rekognície boli vykonané nezákonným spôsobom. Argument obhajoby, že opisy, ktoré poskytli poškodené, sa viac hodia na odsúdeného Dušana Seligu, je ničím nepodložená hypotéza. Osoba páchatela sa zásadne neodlišuje od popisu páchatela tak, ako ho popísali poškodené. Navyše v predmetnej trestnej veci tri poškodené jednoznačne opoznali Martina Macka v priebehu rekognície aj v priebehu hlavného pojednávania, kedy už mal čiastočne zmenený výzor. Aj napriek uvedenému poškodené páchatela opoznali na základe charakteristických rysov ako úsmev, pohľad atď.

Obvinený ďalej dôvodí, že predmetných čiastkových útokov sa nemohol dopustiť, pretože uňho žiadne deviantné sexuálne praktiky neboli zistené. Ako však v priebehu prípravného konania uviedol znalec MUDr. Ivan André, PhD., zo samotného vyšetrenia sa nedá diagnóza sexuálnej deviácie vytvoriť, ale samotné závery nevyklúčujú túto eventualitu. Nemožno hovoriť o ustálenej sexuálnej deviácii, ale možno hovoriť o prechodnej deviantnej aktivite. V znaleckom posudku znalec uviedol, že konanie sa mohlo vyskytnúť paralelne s bežným sexuálnym životom obvineného, zvýšené psychické napätie a potreba odreagovania sa mohli na skutkoch tiež podieľať. Návykové látky, najmä alkohol mohol konanie obvineného uľahčovať, išlo však o pitie z dôvodu naberania odvahy. Deviantnú aktivitu možno hodnotiť ako prechodnú, nie v systéme osobnosti vyšetrovaného definitívne zakotvenú. Konanie popísané v uznesení o vznesení obvinenia môže jednoznačne slúžiť na uspokojenie sexuálneho pudu obvineného.

Obvinený dovodzuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku skutočnosťou, že znaleckými posudkami mu nebola zistená žiadna patologická sexuálna úchylka, preto sa nemohol dopustiť patologickej sexuálnej praktiky v zmysle § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona tak, ako mu je kladené za vinu obžalobou. V danej súvislosti je potrebné uviesť, že naplnenie objektívnej stránky prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona nenastáva diagnostikovaním patologickej sexuálnej praktiky u páchatela trestného činu, ale konaním páchatela, ktoré má odraz vo vonkajšom svete. Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že ku skutkom došlo spôsobom, ako je uvedený vo výrokovvej časti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/54/2016, teda že páchatel poškodené omočil, alebo potrel výkalmi, čo nepochybne napĺňa objektívnu stránku prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, teda dopustenia sa fyzicky, na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti tým, že vyvolá verejné pohoršenie vykonávaním iných patologických sexuálnych praktík. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že podmienky pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie sú dané. V predmetnej veci evidentne nebolo rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinený svoje námietky subsumuje pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, avšak zo samotného dovolania je zrejmé, že väčšina jeho námietok (nezistenie sexuálnej deviácie znaleckým skúmaním, rozporovanie výpovedí poškodených, rozporovanie priebehu rekognícií a ich výsledkov atď.) smeruje proti správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu, ktorý je však z prieskumu dovolacieho súdu vylúčený.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku podľa obvineného spočíva v tom, že mu bolo uložené ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou napriek tomu, že žiaden zo štyroch znalcov mu jednoznačne nediagnostikoval sexuálnu úchylku ani inú poruchu a výslovne konštatovali, že žiadna liečba nie je potrebná. V danej súvislosti je potrebné uviesť, že znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD. sa vo svojom znaleckom posudku č. 10/2016 k potrebe uloženia ochrannej liečby vôbec nevyjadruje, pretože mu takáto otázka

ani nebola položená. Znalčka MUDr. Klaudia Stanislavová sa vo svojom znaleckom posudku č. 16/2016 vyjadrovala k potrebe uloženia ochranného liečenia vo vzťahu k škodlivému užívaniu alkoholu a marihuany, pričom uloženia ochranného opatrenia nie je podľa jej názoru medicínsky indikované. Znalčka MUDr. Denisa Meszárosová a MUDr. Klaudia Stanislavová sa vo svojom znaleckom posudku č. 07/2016, resp. č. 17/2016 opätovne vyjadrujú k ochrannému liečeniu vo vzťahu k obvineným deklarovanému užívaniu alkoholu a marihuany, pričom uloženie ochranného medicínskeho opatrenia nenavrhujú. K potrebe uloženia ochranného sexuologického liečenia sa vyjadroval len znalec MUDr. Ivan André, PhD. vo svojom znaleckom posudku č. 06/2016, ktorý v závere znaleckého posudku k bodu 6 uviedol: „V prípade, že ku skutku došlo, z hľadiska rozpoznávacích schopností si musel obvinený nebezpečnosť svojho konania plne uvedomovať, vzhľadom na silné pudenie boli ovládacie schopnosti znížené, a to vo forenzne relevantnej miere. Z toho vyplýva potreba ochrannej sexuologickej liečby, ambulantnou formou“. Na uvedenom závere znalec zotrval aj pri svojom výsluchu konanom 18. februára 2016. Ak preto súd prvého stupňa aj odvolací súd dospeli k záveru, že skutky sa stali a tieto spáchal obvinený, bolo v súlade so závermi znaleckého posudku MUDr. Ivana Andrého, PhD. uloženie ochranného sexuologického liečenia ambulantnou formou podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Ako uviedol samotný znalec, ak došlo k spáchaniu skutkov, ktoré sa kladú obvinenému za vinu, nie je možné, aby sa takéhoto konania dopustil zdravý človek, ktorý nemá sexuálnu úchylku. S poukazom na uvedené nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku“.

Prokurátor vo vzťahu k obom podaným dovolaniam konštatoval, že „Z vyššie uvedených dôvodov považujem uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/14/2018, z 27. júna 2018, ako aj jemu predchádzajúce konanie za zákonné a správne, dovolacie dôvody uvádzané ministerkou spravodlivosti SR a obvineným za nepreukázané, preto navrhujem, aby Najvyšší súd SR podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol obidve podané dovolania“.

+++

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní **ministerky spravodlivosti** preskúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 2 Trestného poriadku ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku. Tento právny názor najvyššieho súdu ohľadom prípustnosti dovolania podaného ministerkou spravodlivosti sa týka len dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd prijal záver, že na argumentáciu ministerky spravodlivosti nemožno prihliadať.

Je tomu tak z dôvodu, že podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku je dovolanie ministra spravodlivosti podmienené podaním podnetu osobou, ktorej tento zákon nepriznáva „samostatné“ právo na podanie dovolania (okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienky podľa § 372 ods. 1 Trestného zákona). Súčasne platí, že s poukazom na § 369 ods. 5 veta prvá Trestného poriadku môže podať v prospech obvineného a s jeho výslovným písomným súhlasom „samostatné“ dovolanie aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodeneц, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh.

Minister spravodlivosti podáva dovolanie len na podnet oprávneného podnecovateľa, ktorým môže byť aj obvinený či jeho osoby blízke - § 369 ods. 5 Trestného poriadku, ak je podnet „opretý“ len o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Obvinený ani jeho osoby blízke - § 369 ods. 5 Trestného poriadku však „nemôžu“ podať ministrovi spravodlivosti podnet na podanie dovolania „opretý“ o dovolací dôvod, pre ktorý môžu sami podať dovolanie - § 371 ods. 1 Trestného poriadku. S ohľadom na to, ak je podnecovateľom osoba, ktorá môže sama podať dovolanie, tak zároveň nemôže právne účinným spôsobom prenášať svoje oprávnenie podať dovolanie

na ministra spravodlivosti, podaním podnetu na jeho podanie.

Preto najvyšší súd neprihliadal na dovolacie námietky ministerky spravodlivosti (v dovolaní podanom na podnet otca obvineného Macka) vecne súvisiace s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Na tieto prihliadal na základe dovolania podaného obvineným.

Na druhej strane dovolaciemu súdu nič nebránilo v tom, aby sa zaoberal argumentáciou ministerky spravodlivosti podradenou pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Prijatie opačného právneho názoru, (spočívajúceho v úvahe, že takto podané dovolanie treba odmietnuť podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku „v celom rozsahu“ a jednotlivé „časti“ dovolania, ktoré sú rozdielne čo do argumentačného základu ako aj samotnej materiálnej podstaty tam uplatnených dovolacích dôvodov - § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku „verzus“ ods. 3 § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemožno posudzovať izolovane), by bolo podľa názoru najvyššieho súdu neprimerane reštriktívnou interpretáciou ustanovení § 369 ods. 1, resp. ods. 2 písm. b) a ods. 5 Trestného poriadku.

Preto najvyšší súd posúdil a podrobil prieskumu tie dovolacie námietky ministerky spravodlivosti, ktoré sú z vecného hľadiska subsumovateľné pod dôvod dovolania **podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku a dospel k záveru, že tento dovolací dôvod je splnený.**

Keďže **dovolanie podal samostatne aj obvinený Macko** najvyšší súd zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), pričom dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného

poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku sú splnené.

+++

Obvinený Martin Macko podal dovolanie s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) a písm. j) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku *dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.*

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo vid' § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Možno zovšeobecniť, že až takéto „kvalifikované“ porušenie práva na obhajobu *zásadným spôsobom* môže byť dôvodom na konštatáciu porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pričom predmetné porušenie musí mať vzhľadom na vyššie uvádzané konkrétne okolnosti prípadu aj súčasne podstatný vplyv na výsledok konania – tzn. na rozhodnutie vo veci samej. Zásadným je v tomto smere záver, že právo na obhajobu v zmysle označeného dôvodu dovolania je potrebné chápať ako nutné vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, resp. jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku).

V úzkej korelácii s uplatneným dôvodom dovolania treba vnímať postulát práva strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Dotknuté právo spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa doplňujúcich rovinách:

a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,

b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (*justice in procedural effect*, resp. *justice in action*) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,

c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (*Van Hurk v Holandsko*, resp. *Ruiz Torija v Španielsko*). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (*Donadze v Gruzínsko*) a **riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania** (opätovne vid' napr. *Van Hurk v Holandsko*). Až na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie

ako celok spravodlivé. Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva „zrkadlovo“ existujúca povinnosť súdov vyrovnať sa „účinným“ (jasným a preskúmateľným) spôsobom s námietkami a argumentami strán (s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie – *m. m.* I. ÚS 4/2011, resp. *Kraska v Švajčiarsko*).

Všeobecné súdy, nielen že musia osobe, proti ktorej sa vedie trestné konanie poskytnúť dostatočný „priestor“ pre uplatnenie jej obhajobných práv, ale tiež musia v odôvodnení svojich rozhodnutí zrozumiteľne a presvedčivo vyjadriť vlastné hodnotenie k obvineným uplatneným prvkov práva na obhajobu. V opačnom prípade sa všeobecné súdy vystavujú riziku „aritmeticky“ nesúladného pomeru „síl“ pôsobiacich v tenkom rozhraní nachádzajúcom sa medzi stranami obhajoby a obžaloby. Ak v odôvodnení súdnych rozhodnutí absentuje vlastné vyjadrenie súdu (a teda vyhodnotenie) ohľadom zásadných námietok obvineného, vzniká tak celková „nerovnováha“ konania, ktorá je nezlučiteľná so zásadou spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru (III. ÚS 2/2012).

Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou, ktorá je pre spravodlivé rozhodnutie významnej alebo rozhodnej povahy, zo strany súdu môže preto zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Treba poukázať na znenie § 168 ods. 1 vety druhej Trestného poriadku, podľa ktorého *z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu*. S poukazom na § 180 Trestného poriadku sa obligatórne náležitosti odôvodnenia rozsudku použijú primerane aj na uznesenie.

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne opísať dôkazný postup a tento zároveň odôvodniť logickým a presvedčivým spôsobom. Túto požiadavku zákonodarca „pretavil“ do sústavy nárokov kladených na odôvodnenie rozsudku (§ 168 a nasl. Trestného poriadku) a rovnako

tak aj uznesenia, ktorým súd rozhoduje vo veci samej (§ 319 Trestného poriadku).

Je preto neprípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať zákonom presne ustanovené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktorých odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia nespĺňajú jasné zákonom definované náležitosti. Takéto rozhodnutia nesú stopy neadhéznosti vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý je zadaný určitým spôsobom a ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú Trestný poriadok ako základný procesný predpis trestného práva. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie posúva aj do protiústavnej polohy z hľadiska nároku osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie na to, aby jeho trestná vec bola posúdená spravodlivo (III. ÚS 463/2000 – ČR).

Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jedným z prvkov ochrany zaručenej podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ústavný súd SR vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1, resp. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne i skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03).

ESLP vo svojej rozhodovacej praxi stabilne judikuje, že účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté (*Suominen v Fínsko*), resp. že jednou z požiadaviek čl. 6 Dohovoru na vnútroštátne súdy je, aby sa zaoberali najdôležitejšími argumentmi vnesenými účastníkmi konania a aby uviedli dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; rozsah, v ktorom sú súdy povinné uviesť dôvody, sa síce môže meniť s prihliadnutím na okolnosti prípadu, avšak opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zaoberanie sa nimi je zjavne nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu (*Vetrenko v Moldavsko*). Argumenty týkajúce sa základných práv a slobôd vyplývajúcich z Dohovoru sú argumentmi zvlášť dôležitého významu, ktoré vnútroštátne súdy nesmú opomenúť a majú povinnosť vyrovnáť sa s nimi (*Wagner a J. M. W. L. v Luxembursko*). Súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať s argumentom, ktorý má dve kumulatívne vlastnosti

(vid' *Pronina v Ukrajina*, resp. *Krasulya v Ruská federácia*, *Hiro Balani v Španielsko*):

a) musí ísť o relevantný, podstatný, významný a veci sa týkajúci argument (*relevance, importance, pertinence*),

b) ide o argument, ktorý je konkrétny a formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom (*specific; formulated in a sufficiently clear and precise manner*)

Za relevantný argument treba považovať takú námietku alebo vecný prednes, ktorý by v prípade jeho vyhodnotenia vnútroštátnym súdom ako opodstatneného (vecne správneho) mal vplyv na rozhodnutie vo veci samej; relevantný je aj argument, o ktorom nemusí byť v čase jeho predloženia zrejmé, že je naozaj opodstatneným, avšak postačuje, že je vecne správny, prípadne súvisí s prejednávanou vecou a týka sa otázky, ktorá je „predmetom riešenia“ v danom prípade.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu preto je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, **aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje.** Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú, resp. nedostatočným spôsobom reagujú na námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery. Vyrovnanie sa s argumentom strany konania znamená uviesť dôvody pre jeho prijatie alebo odmietnutie. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu nie je takýto argument relevantný v kontexte prípadu. Nestačí, ak súd na argument strany konania síce zareaguje, ale vyrovná sa ním len stručným konštatovaním. Takéto formálne zaobranie sa námietkami strany konania je nedostatočné, nakoľko v procese „zaobranie sa“ prirodzene absentuje prvok uvedenia dostatočných dôvodov, s odkazom na ktoré súd považuje argument za nesprávny.

Platí, že odpoveď súdu – t. j. odmietnutie argumentov strany konania musí byť jasná, zrozumiteľná a dostatočne konkrétna, a to do tej miery, aby aj naozaj reálne, resp. materiálne vyvracala, alebo aspoň dostatočne spochybňovala argumenty strany

konania. Len všeobecné konštatovanie súdu, že argumentácia strany konania je nesprávna alebo irelevantná bez súčasného uvedenia dostatočného vysvetlenia tohto názoru súdu treba považovať za nedostatočné.

Ak platí, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (tak súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu), ktorý stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 25/06), možno súhrnne uzatvoriť, že v jednoduchej veci postačuje jednoduché odôvodnenie a *vice versa* - t. j., naopak – použije sa priama úmera v opačnom zmysle, a síce že v zložitej veci je potrebné tejto zložitosti zodpovedajúce podrobné a precízne odôvodnenie zo strany konajúcich súdov. Základnými kritériami, ktoré ESEP hodnotí pri prijatí záveru, či je vec zložitá je skutkový stav (fakty) a platná právna úprava relevantná pre právne posúdenie veci, ktorá je predmetom konania (viď *Capuano v Taliansko*).

V rámci procesu posúdenia, či bolo „učinené zadosť“ právu na spravodlivý proces podľa § 6 ods. 1 Dohovoru možno považovať odkaz odvolacieho súdu na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa za prípustný iba za splnenia podmienky, že samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa možno pokladať za dostatočne odôvodnené. Ak však strana konania predloží odvolaciemu súdu nové dôkazy, resp. uplatní nové argumenty a odvolacie námietky vzťahujúce sa k určitej relevantnej otázke, nemožno takýto odkaz považovať za postačujúci ohľadom rešpektovania práva obvineného na spravodlivý proces (napr. *H. A. L. v Fínsko*, resp. *Laranjera Marques da Silva v Portugalsko*).

Na to, aby bolo možné podľa mienky súdu dôkaz alebo námietku, resp. argumenty obvineného neakceptovať a toto stanovisko súdu zo strany dovolacieho súdu aj náležite možné preskúmať, je potrebné takéto rozhodnutie odvolacieho súdu náležite odôvodniť v zmysle skôr vyjadreného. Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu

obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného skontrolovať, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti v jej mene (Tatishvili v. Rusko).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami podstatného právneho významu. V prípade, že ide o náležitý argument významný pre rozhodnutie, odpoveď naň musí byť nielen konkrétna, no navyše aj v zásade špecifická. Ak platí predpoklad, že v zásade každý návrh obvineného je potrebné vnímať čo do významového hľadiska (pre obvineného) zvlášť citlivo, treba dodať, že v konaní vedenom pred profesionálnymi sudcami chápanie odsúdenia obvineného vychádza predovšetkým z dôvodov uvedených v súdnych rozhodnutiach. V takých prípadoch musia vnútroštátne súdy uviesť dostatočne jasne dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia. Odôvodnené rozhodnutia tiež slúžia v dokazovaní stranám, ktoré boli vypočuté, a tým prispievajú k väčšej ochote prijať rozhodnutia o „ich“ strane. Okrem toho je povinnosťou súdu založiť svoje úvahy na objektívnych argumentoch a tiež chrániť právo na obhajobu. Rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy rozhodnutia a musí byť stanovená s ohľadom na okolnosti prípadu. Kým súdy nie sú povinné poskytnúť podrobnú odpoveď na každý argument, musí z rozhodnutia vyplývať, že základné, zásadné a rozhodné otázky prípadu boli prejednané zrozumiteľne. Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný; to je zásadnou poistkou proti svojvôli. (Taxquet v. Belgicko). Preto je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku má miera slobodnej úvahy súdu svoje limity, ktoré musia byť prejavené v konkrétnom súdnom rozhodnutí za účelom predchádzania svojvôli. Trestný poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, o ktoré dôkazy opiera svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. Kým navrhovanie dôkazov, resp. právo uvádzať rozhodné skutočnosti alebo

okolnosti, je právom strany trestného konania, len súd rozhodne, ktorý z označených alebo navrhnutých dôkazov vykoná a ktorý argument obvineného si osvojí, resp. neakceptuje. Tým nie je dotknutá povinnosť súdu vyjadriť svoje vlastné stanovisko alebo úvahy, na podklade ktorých neprijal argumenty obvineného. Uvedené predstavuje jednak prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v „mantineloch“ predmetu konania a neuberalo sa smerom, ktorý z pohľadu prejednávanej trestnej veci nie je relevantný.

Najvyšší súd poukazuje tiež na ustálenú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej bolo už skôr vyslovené, že ak sa súd konajúci a rozhodujúci o opravnom prostriedku nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, poruší tak základné právo tejto osoby garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj jej právo na spravodlivý proces normované v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prizmou osobitného zreteľa treba vnímať a skúmať najmä to, či obvineným nastolené otázky relevantného charakteru odvolací súd zodpovedal a ak áno, či takáto odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter. Nestačí, ak príslušný súd na argument obvineného len zareaguje - podstatným je, či sa s ním dostatočne vyrovná (primerane pozri napr. I. ÚS 292/2020, III. ÚS 402/08, III. ÚS 44/2011). Iba vtedy možno v ústavnoprávnej rovine zodpovedne posúdiť spravodlivosť trestného konania ako celku, berúc do úvahy skôr zmienené kritériá. Individuálne posúdenie veci musí

v sebe implikovať aj kritérium posúdenia relevantnosti navrhovaného dôkazu alebo námietky tvoriacej súčasť obhajobnej argumentácie a poskytnutia dostatočného odôvodnenia súdom. Úvaha súdu, ktorý nevyhovel návrhu na vykonanie určitého dôkazu, resp. neakceptoval námietky a argumenty prednesené obvineným musí zodpovedať (čo sa týka rozsahu a podrobnosti poskytnutých dôvodov) argumentom, ktoré uviedla obhajoba.

Postup odvolacieho súdu, ktorý odmietne reagovať na námietky obvineného realizujúceho právo na prístup k súdu druhého stupňa, nezodpovedá systému prieskumu rozhodnutia súdu nižšieho stupňa súdom vyššieho stupňa, a preto ani nemôže napĺňať ústavne garantované základné právo obvineného na súdnu ochranu a z nej vyplývajúce právo na spravodlivý proces. Ak obvinený uvádza okolnosti, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, zásade práva na spravodlivý proces potom zodpovedá povinnosť súdu vyjadriť svoj názor na obvineným uvádzané okolnosti tak, aby najneskôr v odôvodnení meritórneho rozhodnutia (v predmetnej trestnej veci je takým rozhodnutím uznesenie odvolacieho súdu) bola obvinenému poskytnutá náležitá a zrozumiteľná odpoveď, resp. stanovisko súdu k nim uvádzaným okolnostiam.

V trestnej veci obvineného Macka je kľúčovou otázkou posúdenie existencie zreteľnej a jasnej odpovede odvolacieho súdu na vecnú argumentáciu obvineného v odvolaní. Povinnosť odvolacieho súdu vyčerpávajúcim spôsobom odôvodniť svoje uznesenie bola znásobená tým, že súd prvého stupňa celkom neprofesionálne odôvodnil svoj odsudzujúci rozsudok tak, ako by obvineného oslobodzoval spod obžaloby s dovetkom, že tak rozhodol, lebo musí rešpektovať názor nadriadeného súdu.

Najvyšší súd dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu spočívajúci v namietanom nevysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou obvineného (vid' odvolanie na č.. 985 a nasl. spisu) je v rozpore s právnymi závermi plynúcimi z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Tým došlo podľa názoru najvyššieho súdu do zásahu do práva obvineného na obhajobu v intenzite, ktorú možno kvalifikovať ako zásadnú v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Konkrétne.

- Najvyšší súd sa stotožnil s námietkou obvineného Macka, že odvolací súd sa v uznesení o zamietnutí odvolania vôbec nezaoberal výpoveďami tam menovaných svedkov, ktorých výpovede vyzneli v podstatný bodoch v prospech obvineného.

- Rovnako platí, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdením obvineného, že v jeho zaistenom osobnom počítači a tablete nebola zistená prítomnosť akýchkoľvek „závadových“, resp. relevantných súborov alebo iných informácií, ktoré by potvrdili záver súdu o vine menovaného, resp. tento iným spôsobom potvrdzovali.

Trestné oznámenie voči prokurátorovi, ani za 2,5 roka nerozhodnuté o prijatí/odmietnutí !!

- Podľa názoru najvyššieho súdu za uspokojivý nemožno považovať ani postoj odvolacieho súdu k námietkam obvineného spočívajúcim v poukaze na výsledky znaleckého dokazovania (konkr. z odboru zdravotníctva, resp. psychológie a psychiatrie). Predovšetkým treba poukázať na konštatovania uvádzané znalcom MUDr. Ivanom Andrém, ktoré sú vyslovene vyjadrené v konštatačnej časti uznesenia krajského súdu (konkr. str. 11 odsek štvrtý) v tom zmysle, že cit.: „... znalec nemôže povedať, že obvinený trpí sexuálnou deviáciou. Takéhoto konania, ako je predmetom týchto skutkov, sa nemôže dopustiť človek, ktorý netrpí sexuálnou úchylkou, alebo netrpí aspoň prechodnou úchylkou ... mnoho mladých mužov má problémy takéhoto charakteru ako obvinený a podobného konania sa nedopúšťajú“.

Ak odvolací súd konštatuje, že argumentácia obvineného je vytrhnutá z kontextu, rovnako tak je vytrhnutím z kontextu stanovisko odvolacieho súdu, ktorý predmetnú námietku založenú na vyššie citovanom tvrdení znalca odmietol s tým, že sa obvinený napriek neexistencii takejto deviácie mohol skutkov dopustiť s poukazom na skutočnosť, že spúšťacím mechanizmom takéhoto konania mohlo byť škodlivé užívanie alkoholu v kombinácii s pervitínom a lysohlávkami, s ktorými

experimentoval. Námiетка obvineného tak zostala zodpovedaná celkom zjavne nedostatočným spôsobom, nakoľko z uznesenia krajského súdu je o závere znalca ohľadom neexistencie sexuálnej deviácie badateľná zmienka výlučne v jednej vete tak, ako je uvedené vyššie.

- S námietkou obvineného (ktorú zvýraznil už súd prvého stupňa), že obdobné útoky pokračovali na území hlavného mesta SR Bratislavy aj v čase, kedy bol obvinený Macko vo väzbe, sa odvolací súd nevyrovnal už vôbec.

- Takisto v uznesení niet zmienky o tom, ako sa odvolací súd vyrovnal s tvrdením obvineného, že jeho priznanie čo do spôsobu spáchania skutkov je zásadne odlišné od spôsobu ich spáchania tak, ako je tento premietnutý v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa (resp. podanej obžaloby).

- Totožný záver platí aj vo vzťahu k námietke obvineného, keď poukázal na konštatovanie súdu prvého stupňa, že, cit. „*obžaloba nevyvrátila obhajobu Martina Macka žiadnymi konkrétnymi dôkazmi*“. Tu je potrebné akcentovať pomerne pozoruhodný postup súdu prvého stupňa, ktorý v odsudzujúcom rozsudku (č. l. 872 a nasl. spisu) uviedol, že „... pri hodnotení vykonaných dôkazov je v zmysle Trestného poriadku viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (pozn.: zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. ITo/45/2017, z 11. augusta 2017, č. l. 825 a nasl. spisu)“, čomu však predchádzal obsah odôvodnenia, ktoré zodpovedá oslobodzujúcemu a nie odsudzujúcemu rozsudku. Napriek tomu krajský súd tomuto tvrdeniu obvineného nevenoval náležitú pozornosť.

- Vo vzťahu k odvolacím námietkam obžalovaného ohľadom poškodenej [REDAKOVANÉ] (čiastkový útok v bode 1/ obžaloby), ktorá na hlavnom pojednávaní nemohla obvineného jednoznačne označiť za páchatel'a odvolací súd v zásade uviedol len to, že na menovanú nebol vyvíjaný pri jej výpovedi žiaden nátlak.

- Krajský súd sa nijak nevysporiadal s výpoveďami poškodenej [REDACTED] a svedka Ing. Macka, CSc.

- Dovolací súd poukazuje aj na konštatovanie obvineného ohľadom skúmania zaisteného biologického materiálu z odevu a obuvi poškodenej [REDACTED] kedy výsledok znaleckého skúmania potvrdil existenciu biologického materiálu, avšak obe stopy boli vyhodnotené ako stopy ženského (a nie mužského!) moču. Ani v tomto prípade odvolací súd nezaujal k tejto zásadnej skutočnosti žiadne stanovisko.

Všetky obvineným v odvolaní vyššie uvádzané skutočnosti sú pritom podľa názoru najvyššieho súdu rozhodne zásadnými námietkami a kvalifikovanými obhajobnými argumentami, ktoré ale odvolací súd presvedčivým – a z prevažnej časti žiadnym spôsobom nezodpovedal; naopak, „odpovede“ odvolacieho súdu možno charakterizovať ako neprimerane strohé a nijak nevyvracajúce obhajobné tvrdenia obvineného, resp. neriešiacie rozpory, ktoré objektívne vznikli vo vzťahu k výsledkom vykonaného dokazovania.

Obvinenému nebola zo strany krajského súdu v zásadnej miere poskytnutá prakticky žiadna odpoveď na ním prednesené odvolacie námietky. Obvinenému tento postoj odvolacieho súdu zároveň nebol sprostredkovaný v kvalitatívne postačujúcej forme, resp. vôbec, nakoľko názor súdu o niektorých skutočnostiach trpiacimi rozporami vyplývajúcimi z výsledkov vykonaného dokazovania je z obsahu jeho uznesenia ale aj z predloženého spisu nezistiteľný. Takýto kvalitatívny nedostatok odôvodnenia uznesenia krajského súdu zakladá jeho nejasnosť a faktickú nezrozumiteľnosť.

Postup odvolacieho súdu, ktorý primerane a vecne nereagoval na námietky obvineného realizujúceho právo na prístup k súdu druhého stupňa, nezodpovedá systému prieskumu rozhodnutia súdu nižšieho stupňa súdom vyššieho stupňa, a preto ani nemôže napĺňať ústavne garantované základné právo obvineného na súdnu ochranu a z nej vyplývajúce právo na spravodlivý proces.

Najvyšší súd dospel k záveru, že kvalitatívne vyjadrenie spravodlivosti v posudzovanom prípade - s poukazom na skôr podrobne identifikované pochybenie odvolacieho súdu - nenapĺňa požiadavky pre spravodlivo a zákonne vedené trestné konanie, čo viedlo najvyšší súd k vysloveniu konštatovania, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol splnený.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku *dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.*

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade, že skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejmá z obsahu spisu a zároveň porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al – Khawaja a Tahery

p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku – „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie – „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhlí a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmavať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom.

Dovolacie námietky obvineného viažuce sa k predmetnému dôvodu dovolania možno zhrnúť do dvoch argumentačných okruhov:

a) **spochybnenie prvotného priznania obvineného** k spáchaniu skutkov, ktorému predchádzalo popieranie ich spáchania, avšak obvinený sa následne priznal z dôvodu spánkovej deprivácie, hladu, smädu a údajného psychického tlaku, kedy sa mal „psychicky zrútiť“ po oznámení vyšetrovateľa, že je jeho situácia

„bezvýchodisková“, nakoľko ho opoznali niektoré poškodené; priznal sa, lebo mu bolo vyšetrovateľom údajne povedané, že potom „vyviazne s podmienkou,

b) nezákonnosť vykonaných rekognícií.

Najvyšší súd k prvému okruhu dovolacích námietok obvineného poznamenáva (*in abstracto*), že Trestný poriadok s poukazom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) nepriznáva žiadnemu dôkazu *a priori* osobitný význam, resp. špeciálnu alebo inak výraznejšiu dôkaznú silu. Záver o zavinení je v zásade možné dokazovať akýmkoľvek zákonnými dôkaznými prostriedkami, súčasne vykonanými zákonne súladným spôsobom, a priznanie obvineného nemožno nielen podceňovať, no ani preceňovať (primerane R 60/1972). Obsah priznania obvineného možno považovať za vierohodný iba vtedy, ak je možné túto vierohodnosť preukázať ďalšími vierohodnými dôkazmi (R 38/1968).

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že priznanie obvineného ako dobrovoľný prejav vôle nepostačuje samo o sebe ani len ako podklad pre iniciovanie konania o dohode o vine a treste medzi obvineným a prokurátorom, nakoľko je nevyhnutné, aby bolo priznanie obvineného reflektované v celkových výsledkoch vykonaného dokazovania (resp. vyšetrovania) – vid' § 232 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré dokonca výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania z gramatického hľadiska prioritizuje voči priznaniu obvineného, ku ktorému následne pristupuje podmienka existencie dôkazov, ktoré nasvedčujú pravdivosti jeho priznania. Priznanie obvineného preto nemôže byť vnímané ako „koruna dôkazov“ (*corona probationem* – prvok, ktorý bol typický pre inkvizičné súdne systémy, v ktorých rámci bolo práve priznanie obvineného, častokrát vynútené rôznymi druhmi mučenia) a základom dokazovania ako takého. Naopak, priznanie musí byť podporené aj inými dôkazmi, ktoré toto priznanie potvrdzujú. Možno zovšeobecniť, že priznanie obvineného je podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste (§ 232 ods. 1 Trestného poriadku); priznaniu však musí v zmysle označeného ustanovenia zodpovedať aj celková dôkazná situácia (obdobne vid' 2Tdo/35/2014).

Vyššie vyjadrený záver možno bez rozumných pochybností spoľahlivo aplikovať aj vo vzťahu k ustanoveniam § 257 ods. 1, ods. 7 Trestného poriadku [vyhlásenie obžalovaného o vine, resp. (ne)prijatie tohto vyhlásenia súdom]. Súd má v takom prípade len možnosť (a nie povinnosť) prijať vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe (príp. že spáchanie skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe nepopiera). Súd preto nie je povinný prijať vyhlásenie obžalovaného „automaticky“ vždy v prípade uvedenom v ods. 1 písm. b), písm. c) naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku, a to najmä vtedy, keď má dôvodné pochybnosti o skutkových tvrdeniach uvedených v obžalobe a na ich odstránenie je nevyhnutné uskutočniť kontradiktórne hlavné pojednávanie, prípadne, že aj napriek vyhláseniu obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b), resp. písm. c) Trestného poriadku zostanú pochybnosti o výsledkoch prípravného konania vo vzťahu k žalovanému skutku (resp. niektorému zo skutkov uvedených v obžalobe) v skutkovej alebo v právnej rovine. V takýchto procesných situáciách súd nedisponuje iným do úvahy prichádzajúcim procesným postupom, než vyhlásenie o vine obžalovaného neprijat' uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku..

Priznanie obvineného nemožno považovať za dôkaz takej „sily“, ktorý by v zásade úplne „zatičil“ napríklad objektívne verifikované skutočnosti preukazujúce nevinu obvineného, resp. negujúce prijatie záveru, že vôbec k trestnému činu došlo. Prijatím opačného výkladu by tak bolo možné *ad absurdum* dospieť k právne neudržateľnému záveru, ktorý by umožňoval potrestanie súc objektívne nevinného, avšak „dobrovoľne vinného“ podozrivého s prihliadnutím na jeho vlastné (hoci vôbec nekorešpondujúce s ostatnými predbežne ustáleným skutkovými závermi) vyhlásenie o tom, že spáchal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Čo sa týka priznania obvineného Macka z 24. novembra 2015, je potrebné poukázať na obsah jeho výpovede z toho istého dňa (č. l. 67 a nasl., zv. č. I. vyšetrovacieho spisu), v rámci ktorej obvinený Macko v celom rozsahu poprel spáchanie skutkov uvedených v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia.

Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo konštatovanie obvineného, ktorý uviedol, že: „*... sa bojím, čo bude so mnou, bojím sa toho, že sa to dozvie rodina a nebudem môcť chodiť do roboty. Nikdy som nič takéto nemal. Chcel by som ešte uviesť, že neviem si vysvetliť, ako je možné, že ma opoznali tri rôzne ženy. Ľudia mi často hovoria, že ma odniekiaľ poznajú, že som im odniekiaľ povedomý a pritom sa nepoznáme. Mám takú netuctovú tvár“.*

K tomu možno doplniť, že zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivého Macka (č. l. 48 a nasl., detto) je zrejmé, že menovaný bol zadržaný 23. novembra 2015 o 09:10 hod. a priebežne bol vypočúvaný:

- 24. novembra 2015 od 09:10 hod. do 09:40 hod. (č. l. 49 a nasl. – obvinený Macko spáchanie skutkov zásadne poprel),
- toho istého dňa od 19:05 hod. do 20:30 hod. (č. l. 67 a nasl., detto – platí totožný záver),
- znovu toho istého dňa, a to počnúc 22:05 hod. do 22:30 hod. (č. l. 79 a nasl., detto, kedy sa obvinený Macko priznal k spáchaniu skutkov uvedených v uznesení o vznesení obvinenia).

Treba poznamenať, že 24. novembra 2015 boli súčasne vykonané tri rekognície:

- poškodená [REDAKOVANÉ] začiatok rekognície o 10:50 hod., koniec o 11.20 hod.,
- poškodená [REDAKOVANÉ] začiatok rekognície o 11:30 hod., koniec o 11:55 hod.,
- poškodená [REDAKOVANÉ] začiatok rekognície o 12:50 hod., koniec o 13.15 hod.

V ten istý deň bola vykonaná aj konfrontácia medzi obvineným Mackom a poškodenou Michaelou [REDAKOVANÉ], počnúc 21:30 hod. až do 22:00 hod. (č. l. 102 a nasl.). Práve túto konfrontáciu je treba považovať za „prelomový“ procesný úkon, nakoľko po prvotnej otázke vyšetrovateľa smerom k obvinenému tento odpovedal, že osobu sediacu oproti „nepozná a nevie si ju vybaviť“ a až následne obvinený Macko

po tvrdení svedkyne – poškodenej [REDAKOVANÉ], že práve on je osobou, ktorá ju mala 28. júla 2017 v čase 16:25 hod. omočil, uviedol, cit: „Uvádzam, že je to pravda ... neviem uviesť podľa čoho som si ju vybral. Spomínam si, že keď som ju omočil, tak som utekal cez most nad cestou smerom na Dlhé Diely. Nikomu som o tomto skutku nepovedal. Toho času som bol zamestnaný, ale nebol som v práci. Ospravedlňujem sa slečne, že som to spravil, som nechutné prasa“.

Na otázku vyšetrovateľa, či obvinený spáchal aj ostatné skutky, ktoré sú mu kladené za vinu v uzneseniach o vznesení obvinenia, menovaný odpovedal, že tieto skutky spáchal, „ ... teda som aj ostatné ženy buď omočil, alebo potrel fekáliami. Žiadam vyšetrovateľa, aby som bol vypočutý zvlášť do ďalšej výpovede o výsluchu, nech sa nedoznávam tuná pred týmto dievčaťom, lebo sa hanbím“.

K tomu pristupuje obsah zápisnice o výsluchu obvineného Macka z 24. novembra 2015 (pozn.: začatého o 22:05 hod.) na č. I. 79 a nasl. spisu. Obvinený Macko počas tohto výsluchu uviedol nasledovné:

- „uvádzam, že obsahu uznesení, ktoré mi boli doručené, som porozumel ... a uznesenie sa zakladá na pravde“,

- „skutok som spáchal tak, ako je v ňom napísané“,

- „uvádzam, že skutok zo dňa 28. júla v 2015 v Bratislave na zastávke Nad Lúčkami som spáchal a doznal som sa k nemu pri konfrontácii (pozn.: skutok v bode 3/ výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa)“,

- „uvádzam, že skutok zo dňa 30. októbra 2015 v čase o 22:00 hod. na zastávke Segnerova (skutok v bode 5/), kde som omočil dve baby, som spáchal, baby som si vyberal podľa dlhých vlasov, bolo to spontánne. Priťahovali ma dlhé vlasy symbol ženskosti, prsia, nohy. Mám rád aj štíhle aj silnejšie stehná“,

- „uvádzam, že skutok zo dňa 24. mája 2015 v čase o 02:30 hod. na zastávke MHD Damborského (skutok v bode 2/) si spomínam, že som sa vymočil na jednu babu, lebo ma priťahovala, každá jedna, na ktorú som sa vymočil, ma priťahovala“,

- „uvádzam, že skutok dňa 13. apríla 2015 (nezistené) počas jazdy električkou som omočil nejakú, ale už bližšie detaily neviem. Nespomínam si presne ako vyzerala, aké mala prsia, nič“,

- „ku skutku dňa 25. októbra 2015 v čase okolo 02:00 hod. ráno (skutok v bode 4/) uvádzam, že vtedy som obliat babu svojim močom a mal som ho so sebou v malej fľaške“,

- „ešte raz vyhlasujem, že som spáchal skutky, ktoré sú uvedené v uznesení o vznesení obvinenia a ohľadom exkrementov uvádzam, že som do sáčku vonku zbieral psacie hovná a tie potom som to niekedy to zmiešal so svojim močom v sáčku, alebo som mal zvlášť moč vo fľaške aj tašku s exkrementami, ktoré som vonku našiel. Prišiel som k babe, ktorá ma prit'ahovala a vyliat som to na ňu, tuná v okolí bydliska, alebo aj v meste a v II. bratislavskom obvode“.

Najvyšší súd poukazuje na skutočnosti prednesené obvineným Mackom v rámci výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie (č. I. 62 a nasl., detto), kedy menovaný spáchanie skutkov poprel s poukazom na to, že sa priznal „len preto, lebo som nemal ako dokázať, že som skutky nespáchal. Tri ženy ma opoznali, bola robená medzi nami rekognícia, a tak som sa k tým skutkom priznal. Keď som bol na policii vypočítvaný a ku skutkom som sa priznal, nátlak na mňa robený nebol. Zápisnicu o svojej výpovedi pred podpisom som si prečítal“.

V rámci výsluchu obvineného Macka konaného 24. februára 2016 obvinený opísal skutočnosti, ktoré ho mali viesť k jeho rozhodnutiu „falošne“ sa priznať (viď č. I. 90 a nasl., detto). Najvyšší súd z dôvodu zachovania čo najväčšej autenticity vyjadrení obvineného doslovne cituje z príslušnej pasáže zápisnice o výsluchu obvineného Macka:

„Dnes chcem vypovedať z môjho rozhodnutia v prítomnosti môjho ustanoveného obhajcu, k veci uvádzam nasledovné, že ohľadom mojej predošlej výpovedi, v ktorej som sa priznal, že to priznanie ako také nebolo odo mňa pravé, klamal som, keď som to bral na seba, boli tam viaceré dôvody, prvý bol, že som bol

nevyspatý a nenajedený a ďalší dôvod, že som bol v šoku dlhodobo, teda celý deň, taktiež preto, že vyšetrovateľ mi povedal, že rekognícia je silný dôkaz voči mne a že poškodené ma spoznali, vzhľadom na zákonné poučenie, kde ma poučili o význame priznania ako poľahčujúcej okolnosti a vyplynulo mi z toho to, že keď sa priznám, je podmienka istá. Priznal som sa preto, lebo z poučení vyšetrovateľa a objasnenia dôkaznej situácie mi vyplynulo, že je na 99 % isté, že som spáchal skutok a práve preto som sa priznal aj napriek tomu, že skutky som nespáchal.

Na ostatné otázky ohľadom výberu obetí som si vymýšľal odpovede a to preto, aby moje priznanie bolo dôveryhodné, uvedené som uvádzal aj v súvislosti s miešaním fekálií s močom, to všetko som si vymýšľal a uvedené sa nestalo tak, ako som to popísal vo svojej druhej výpovedi. Psi som uviedol preto, lebo je to z logického hľadiska dôveryhodnejšie, ako keby som uviedol, že som manipuloval s vlastnými exkrementmi.

Ohľadom vykonanej konfrontácie uvádzam, že na začiatku som jasne povedal, že poškodenú nepoznám a videl som ju prvýkrát, ale nakoľko poškodená trvala na tom, že som to ja, že mám črty, aké mal skutočný páchatel' a preto, lebo konfrontácia je silnejší dôkaz ako rekognícia, som sa doznal pred poškodenou a vyšetrovateľom k spáchaniu skutku. Chronologicky som sa najprv doznal pri konfrontácii a následne som pri ďalšom výsluchu už uvádzal nepravdivé skutočnosti ohľadom toho, ako som mal spáchať skutky.

Aj napriek tomu, že som bol poučený o právach a povinnostiach podozrivého a obvineného, som vypovedal bez obhajcu, pretože som si naivne myslel, že ako nevinný sa nemám čoho báť, ak poviem to, čo viem. Následne som všetky veci bral na seba, pretože som nemal obhajcu a keby som ho mal, tak sa nepriznám, pretože by som vedel viacej o tom, aké sú tresty a ako funguje systém. Sám som nevedel nič o Trestnom poriadku a zákone a ani o dokazovaní“.

Ak najvyšší súd pristúpil k porovnaniu „priznania sa“ obvineného Macka o tom, že spáchal jednotlivé čiastkové útoky a ním uvedeným popisom údajného spáchania týchto čiastkových útokov voči reálnemu zneniu ich opisu v skutkovej vete obžaloby (pozn.: do ktorej tak súd prvého stupňa ako ani odvolací súd žiadnym

spôsobom nezasiahli a obvineného na jej podklade právoplatne odsúdili), nezostalo mu nič iné než konštatovať, že obvinený Macko sa priznal k takému konaniu, ktoré nemá čo do formy v zásade nič spoločné s faktickým znením jednotlivých čiastkových útokov opísaných v obžalobe a v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Ide pritom o tak diametrálny rozdiel medzi tým čo bolo „priznané“, a tým čo bolo „zažalované“, že najvyšší súd nemôže akceptovať takéto „priznanie sa“ obvineného. Treba si uvedomiť, že obvinený Macko sa „priznal“ k nasledovnému údajnému konaniu:

- „... som do sáčku vonku zbieral psačie hovná a tie potom som to niekedy to zmiešal so svojim močom v sáčku, alebo som mal zvlášť moč vo fľaške aj tašku s exkrementami, ktoré som vonku našiel. Prišiel som k babe, ktorá ma prit'ahovala a vylial som to na ňu ...“,

pričom spôsob vykonania jednotlivých čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu opísaný v skutkovej vete výrokovej časti obžaloby znie nasledovne:

1/ dňa 4. mája 2015 v čase o 17:45 hod. v Bratislave, na Svrčej ulici, počas toho, ako šla domov poškodená Petra [REDAKOVANÉ] obžalovaný pristúpil zozadu k poškodenej, chytil poškodenú za rameno, a do rozkroku jej natrel exkrementy, a následne z miesta utiekol,

2/ dňa 24. mája 2015 v čase o 20:30 hod. v Bratislave, na ulici M. Sch. Trnavského na zastávke MHD Damborského, počas toho, ako poškodená Petra [REDAKOVANÉ] trvale bytom [REDAKOVANÉ] sedela na lavičke, obžalovaný pristúpil k poškodenej, a svojim penisom omočil poškodenú,

3/ dňa 28. júla 2015 v čase okolo 16:25 hod. v Bratislave, na električkovej zastávke s názvom Nad Lúčkami, v smere do centra mesta, počas toho, ako poškodená Michaela [REDAKOVANÉ] trvale bytom [REDAKOVANÉ] Bratislava, sedela na lavičke a opravovala si jazýček na teniske, obžalovaný pristúpil k poškodenej už s vytiahnutým penisom,

a vylúčil moč na vlasy, krk a oblečenie poškodenej, a to najmä na tielko, legíny a tenisky poškodenej, a následne z miesta utiekol,

4/ dňa 25. októbra 2015 v čase okolo 02:00 hod. v Bratislave, na Záhradníckej ulici, pri budove Slovenskej potravinovej komory, kadiaľ po chodníku šla poškodená Mária [REDAKOVANÉ], trvale [REDAKOVANÉ] obžalovaný pristúpil zozadu k poškodenej s rozľahnutými rukami, poškodenú chytil jednou rukou za ramená a druhou rukou za tvár, a po tvári rozotrel poškodenej exkrementy a súčasne jej exkrementami znečistil aj vlasy a kabát, na čo sa poškodená začala brániť a mykať, následkom čoho spadli obidvaja na zem, po čom obvinený z miesta ušiel (pozn.: tu ide o skutok, ktorého preukázanie je však zaťažené zásadnými vadami spočívajúcimi v skôr konkretizovaných výhradách najvyššieho súdu k vykonanej rekognícii),

5/ dňa 30. októbra 2015 v čase okolo 22:08 hod. v Bratislave, na električkovej zastávke s názvom Segnerova, v smere do centra mesta, počas toho ako poškodená Jana [REDAKOVANÉ] trvale bytom [REDAKOVANÉ] a poškodená Fatima [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] sedeli na lavičke, obžalovaný pristúpil k poškodeným a zo svojho penisu vylúčil moč na koleno, ruku, mobilný telefón a kabelku poškodenej Jany [REDAKOVANÉ] a na vlasy, tvár, kabát, ruku, tenisky poškodenej Fatimy [REDAKOVANÉ] následne z miesta utiekol.

Z uvedeného je zrejmé, že skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyhodnotili priznanie obvineného ako priamy usvedčujúci dôkaz napriek tomu, že obvinený v zmysle svojho „priznania“ uviedol taký spôsob páchania čiastkových útokov, ktorý nekorešponduje so skutkovou vetou nielen odsudzujúceho rozsudku, ale ani jednotlivých uznesení o vznesení obvinenia (!).

Preto je potrebné priznanie obvineného Macka vyradiť zo štruktúry usvedčujúcich dôkazov, nakoľko je zrejmé, že ide o logicky neprijateľnú konštrukciu opisu skutkového deja, ktorá dôvodnosť záveru o vine obvineného neposilňuje, ale naopak – v zásade je úplne protichodná vo vzťahu k skutkovej vete rozsudku

súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu. Ak predseda prokurátor v podanej obžalobe uvádza, že obvinený Macko sa mal tam uvedených čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu dopustiť priamo močením na poškodené, najvyšší súd má za to, že vyhodnotiť „priznanie“ obvineného Macka (že poškodené oblieval močom skrytým vo fľaštičkách, resp. tieto potieral „psacími hovnami“, ktoré nosil v „sáčku“), odporuje základným zásadám logiky.

Naopak, z takto formulovaného „priznania“ vyplýva, že obvinený najskôr vôbec nevedel, ako opísať skutky, ku ktorým sa „priznal“ pri konfrontácii s jednou z poškodených, tak zrejme začal improvizovať – s tým kľúčovým záverom, že spôsob svojho konania opísal síce podľa jeho názoru „najdôveryhodnejšie“, avšak úplne inak, ako je spáchanie skutkov premietnuté do znenia skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku, resp. výpovedí poškodených (tieto dva popri sebe paralelne existujúce opisy konania sú pritom vzájomne nezlučiteľné).

Ak navyše v bodoch 1/ a 4/ výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa je zmienka o natieraní poškodených exkrementmi, obe poškodené uvádzali, že táto stolica nebola v sáčkoch, resp. že by išlo o psacie hovná, avšak malo ísť o čerstvú, teplú stolicu (je možné predpokladať, že obvinený by v takom prípade musel doslova vyčkávať na okoloidúceho „psíčkara“, kým jeho pes vykoná príslušnú potrebu a následne by tieto výkaly musel ešte čerstvé zozbierať, uložiť do sáčku a okamžite – skôr, než vychladnú napadnúť niektorú z poškodených).

Skôr vo veci konajúce súdy (ako aj prokurátor) ale vôbec nevenovali pozornosť rozdielnemu popisu údajného spáchania skutkov obvineným a popisu, ktoré uvádzali poškodené, pričom sa uspokojili s jediným vyhlásením obvineného o tom, že je vinný zo spáchania tam uvedených čiastkových útokov (trpiaceho zásadnými rozpormi) bez prihliadnutia na neskôr prezentované obhajobné námietky obvineného a ním tvrdené skutočnosti spočívajúce v popretí tohto „priznania“.

Orgány činné v trestnom konaní a sudy však mali prihliadnuť na všetky dostupné a v konaní použiteľné dôkazy a zistené skutočnosti, nakoľko priznanie obvineného (ktoré neskôr obvinený navyše poprel a na tomto postoji zotrval prakticky doposiaľ) ich v žiadnom prípade nezavaruje úradnej povinnosti zistiť skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu potrebnom pre ich rozhodnutie. Splnenie tejto základnej úlohy ale s poukazom na obsah rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno konštatovať.

K druhému argumentačnému podkladu obvineného týkajúcom sa spôsobu vykonania a zákonnosti **rekognície** najvyšší súd uvádza nasledovné.

Podľa § 126 ods. 1 Trestného poriadku, *ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený, aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu.*

Podľa § 138 Trestného poriadku, *ustanovenia § 123 až 126 o výsluchu obvineného sa primerane použijú aj na výsluch svedka, na konfrontáciu medzi svedkami, ktorí už boli vypočutí, a na rekogníciu.*

V zmysle § 126 a nasl. Trestného poriadku je rekognícia jednak procesným úkonom ako aj dôkazným prostriedkom a zároveň kriminalistickou metódou „znovuspoznavania“ osôb a vecí. V praxi slúži predovšetkým na identifikáciu podozrivého alebo obvineného, a to z pohľadu svedkov. Možno doplniť, že rekognícia je zvláštnou formou výsluchu svedka, ktorej zmyslom je, aby opoznávajúca osoba znovu označila konkrétnu osobu, ktorej opoznanie je dôkazne významné, resp. pokiaľ je také toto „znovuspoznanie“ dôležité pre ďalšie úkony trestného konania, zatiaľ čo opoznávajúca osoba tak koná na základe skutočností, ktoré sama bezprostredne vnímala svojimi zmyslami.

Cieľom rekognície je určiť totožnosť opoznáwanej osoby alebo veci, ktorá má mať určitú súvislosť s trestným stíhaním (opoznávaná osoba môže byť páchatelom alebo spolupáchatelom trestného činu, resp. opoznávaná vec môže pochádzať z trestného činu alebo byť prostriedkom na jeho spáchanie). Určením totožnosti osoby alebo veci je jej identifikácia ako nezameniteľnej individuality. Charakteristickým rysom rekognície je možnosť opoznať určitú osobu alebo vec medzi viacerými osobami, **ktoré sa výrazne neodlišujú**, resp. medzi viacerými vecami toho istého druhu tak, aby poznávajúca osoba nebola „postavená“ pred skôr náhodnú voľbu len z dvoch variant, ale aby musela rozlišovať medzi viacerými podobnými a do úvahy spadajúcimi možnosťami za účelom určenia stotožňovanej osoby alebo veci spoľahlivým a objektívnym spôsobom.

Samotné vykonanie rekognície, sa riadi ustanoveniami § 126 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorých ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený (svedok v zmysle § 138 a nasl. Trestného poriadku o primeranom použití ustanovenia § 126 Trestného poriadku pri rekognícii), aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to **medzi viacerými osobami podobného zovňajšku** alebo vecami toho istého druhu. Rekogníciu možno vykonať aj podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov.

Rekognícia ako kriminalistická metóda poznávania osôb alebo vecí dáva imperatív (príkaz) **predchádzajúceho popisu opoznáwanej osoby** opoznávajúcou osobou pred tým, než je opoznávajúcej osobe (svedkovi) opoznávaná osoba (podozrivý, obvinený) ukázaná. Má to logické odôvodnenie v tom, že už samotný opis osoby môže vylúčiť konkrétnu podozrivú osobu z okruhu možných páchatel'ov. Postup opoznávania bez predchádzajúceho popisu opoznáwanej (podozrivej) osoby môže viesť k situácii inak neprevertiteľnej pri hodnotení vykonaného dôkazu rekognície, kedy svedok označí pri rekognícii podozrivú osobu, zafixuje si jej vzhľad a pri následnej výpovedi môže aj účelovo, alebo prekrytím pôvodného vnemu nesprávne túto skutočnosť interpretovať ako svojimi zmyslami vnímavý poznatok. Je teda evidentné, že postup vykonania rekognície bez predchádzajúceho opisu

opoznávanej osoby opoznávajúcou osobou môže spochybňovať vykonaný procesný úkon až do miery straty jeho dôkazného významu.

Vykonanie rekognície in natura podľa § 126 ods. 1 Trestného poriadku má prednosť pred postupom podľa § 126 ods. 2 Trestného poriadku podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov, pretože škála fyzických daností ale i prejavov (gestá, mimika, postoj, reč a iné) je oveľa širšia, než prípadné, hoci i detaily len tváre (opoznávanie vo fotoalbumoch), ako tomu bolo i konkrétnom prípade vykonaných rekognícií svedkyňami. Podobnosť zovňajšku (napr. výška, stavba tela, vek, farba pleti, vlasy, tetovanie, jazvy a pod.) má apriori (predskúsenostne) zabrániť priamemu, či nepriamemu navodeniu svedka (opoznávanej osoby) na konkrétnu opoznávanú osobu. Rekognícia je svojou povahou neopakovateľným procesným úkonom, preto pre hodnovernosť vykonania tohto dôkazu je nevyhnutné dodržať všetky zákonné podmienky jej vykonania.

Ustanovenie § 126 ods. 1 Trestného poriadku obsahuje úpravu procesného postupu pri výkone rekognície, ktorý spočíva v dvoch vzájomne na seba nadväzujúcich krokoch:

- a) vypočúvajúci vyzve obvineného alebo svedka, aby osobu alebo vec **opísal** a tento ju opíše,
- b) až potom sa obvinenému alebo svedkovi osoba alebo vec ukáže, a to medzi viacerými osobami **podobného zovňajšku** alebo vecami toho istého druhu.

Opis osoby alebo veci má obsahovať znaky, na základe ktorých možno dané osoby alebo veci odlíšiť od iných osôb alebo vecí spoločne s popisom okolností, za ktorých vypočúvaná osoba danú osobu alebo vec predtým prvýkrát „poznala“. Na základe predchádzajúceho opisu opoznávajúcej osoby je potrebné prispôbiť figurantov – osoby, ktoré sa spoločne s osobou, ktorá sa má opoznať postavia vedľa seba v rámci procesu rozpoznávania, a to takým spôsobom, aby sa tieto osoby alebo veci na seba čo najviac ponášali.

Najmä v prípade osôb je samotný proces zabezpečenia figurantov pomerne náročný z dôvodu, že je prakticky vylúčené nájsť úplne totožne vyzerajúce osoby, ktoré plne zodpovedajú opisu poskytnutého rozpoznávajúcou osobou. Požiadavkou korektného výkonu rekognície je zabezpečiť aspoň **značne sa podobajúce osoby (figurantov)**, ktoré sa na seba podobajú v podstatných znakoch zadaných jednak objektívne, ako aj špecificky - na podklade opisu rozpoznávajúcej osoby. Pre spoľahlivé zistenie osoby je potrebné, aby mali figuranti spolu s opoznávanou osobou badateľný výrazný znak, ktorý ich čo do výzoru a celkového dojmu na rozpoznávajúcu osobu vzájomne spája (napr. v prípade, ak má podľa výpovede svedka podozrivý alebo obvinený tetovanie, resp. kozmetickú vadu na tvári a pod.). Dôkazná hodnota a objektivita vykonávanej rekognície sa zaisťuje aj tým, že osoba, ktorá má byť opoznaná sa vyzve, aby sa zaradila na ľubovoľné miesto medzi ostatnými figurantmi.

Skutočnosti vyjadrené v predchádzajúcom odseku platia aj v prípade, ak je charakteristickým znakom opoznávanej osoby z hľadiska výzoru výrazná brada, prípadne strnisko a takisto aj výška (ak svedok uvedie, že páchatel' mal mať okolo 190 cm, je následne potrebné, aby boli za účelom korektného a zákonného výkonu rekognície vybratí takí figuranti, ktorí sú zhruba obdobnej, no nie výrazne odlišnej výšky; ak mal mať páchatel' podľa svedka strnisko, alebo bol oholený, toto strnisko musia mať všetky opoznávané osoby a naopak).

Pri rekognícii by mala byť zároveň opoznávaná len jedna osoba, ktorá sa nemá výrazne odlišovať od figurantov tak vo všeobecných (objektívnych), ako ani špecifických (svedkom alebo poškodeným popísaných) znakoch. Nedodržaním takéhoto postupu by práve osoba s týmto špecifickým znakom (ak by zostala spomedzi figurantom ako jediná osoba disponujúca konkrétnym markantom) upútala pozornosť rozpoznávajúcej osoby nežiaducim spôsobom tak, že by doslova zvädzala označiť ju ako páchatel'a skutku. O to väčšmi, ak týmto znakom disponuje pri rekognícii len podozrivá osoba. Preto je potrebné pri výkone rekognície a príprave tohto procesného úkonu postupovať zvlášť starostlivo. Opoznávaná osoba sa nemá výrazne

odlišovať od ktoréhokoľvek figuranta; nepostačí, aby figuranti boli zhodní s opoznávanou osobou len vo všeobecných znakoch, naopak, tieto musia byť zhodné aj v popisovanom špecifickom znaku tak, ako ho uvádza opoznáväjúca osoba. V opačnom prípade by práve osoba s týmto špecifickým znakom (podozrivý), ktorá by bola v takejto situácii ojedinelá čo do výzoru, pútala pozornosť opoznáväjúcej osoby, resp. u nej vyvolala zmätenie alebo iný neželaný vplyv, ktorého dôsledkom by logicky bolo označenie podozrivej osoby ako páchatel'a skutku zo strany opoznáväjúcej osoby.

V naznačenom kontexte možno poukázať aj na závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe Ústavného súdu Českej republiky, ktorý zdôraznil, že opoznávané osoby (tak podozrivý ako aj figuranti), by sa mali odlišovať, avšak **v žiadnom prípade výrazným spôsobom, najmä vzrastom, vzhl'adom tváre a jej úpravou (fúzy, farba plete), vlasmi (farbou, množstvom a dĺžkou), oblečením, vekom a pod.** (II. ÚS 123/04 – ČR). S takýmito závermi sa stotožňuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Ústavný súd Českej republiky dospel k záverom, že pre zvýšenie, resp. skvalitnenie dôkaznej sily rekognície vedú nasledujúce čiastkové prvky:

a) pri rekognícii by mala byť opoznávaná len jedna osoba, ktorá by sa nemala odlišovať od figurantov tak vo všeobecných (objektívnych), ako ani špecifických (opísaných) znakoch,

b) pri rekognícii by mala byť opoznáväjúca osoba preukázateľne upozornená, že páchatel' sa nemusí nachádzať medzi osobami, ktoré sú tejto predvádzané na prípadné opoznanie,

c) je vhodné zvážiť, či by rekogníciu nemala vykonávať osoba, ktorá nedisponuje informáciou o tom, ktoré osoby sú figurantmi a ktorá osoba je opoznávaná a napokon

d) po vykonaní rekognície by mala byť opoznáväjúca osoba vypočutá k tomu, do akej miery si je istá svojimi závermi (natíska sa otázka, či by nebolo „vhodnejšie“,

aby tento výsluch vykonávala opäť osoba, ktorá nedisponuje informáciou o tom, ktoré osoby sú figurantmi a ktorá osoba je opoznávaná),

e) dôkaznú silu rekognície podporí aj vyšší počet figurantov, resp. opoznávaných osôb (viď napr. I. ÚS 3709/16, príp. II. ÚS 2016/20, všetko ČR).

Čo sa týka dovolacích námietok obvineného Macka voči vykonaným rekogníciam, (atakujúcich samotnú zákonnosť dotknutého procesného úkonu), najvyšší súd tieto považuje za dôvodné.

Najvyšší súd k tomu záveru dospel po oboznámení sa s príslušnou časťou predloženého spisu (počnúc č. l. 191 a nasl., zv. č. I. spisu), ktorá obsahuje priebeh jednotlivých vykonaných rekognícií so svedkyňami – poškodenými [REDAKOVANÉ] (č. l. 191 a nasl., detto), [REDAKOVANÉ] (č. l. 204 a nasl., detto), [REDAKOVANÉ] (č. l. 217 a nasl., detto) a [REDAKOVANÉ] (č. l. 230 a nasl., detto).

Najvyšší súd za účelom čo najpresnejšieho konkretizovania zistených pochybení pri výkone rekognícií tieto v nasledujúcom texte rozdelí do niekoľkých samostatných bodov,

i) zo zápisnice o rekognícii osoby vykonávanej svedkyňou – **poškodenou** [REDAKOVANÉ] (č. l. vid' vyššie) vyplýva, že menovaná v rámci svojho prvého výsluchu z 28. júla 2015 (č. l. 108 a nasl., detto) opísala osobu páchatel'a, ktorý mal na ňu 28. júla 2015 močiť na električkovej zastávke Nad Lúčkami v mestskej časti Bratislava – Karlova Ves tak, že „.. *tohto muža som spozorovala, už keď som išla na zastávku a videla som ho priamo do tváre. Muž bol vo veku okolo 25 rokov, vysoký cca 170 – 180 cm, oblečené mal nohavice po kolená, tmavozelenej farby ... V tvári bol tmavšej pokožky, zarastený, tmavé oči. Na hlave mal kapucňu, tak uši som nevidela, ale videla som, že mal tmavé vlasy. Jeho tvár mi dobre zostala v pamäti. Určite by som ho vedela opoznať*“. Je však pozoruhodné, že v zápisnici o výsluchu poškodenej vykonanom po výkone rekognície menovaná 24. novembra 2015 (č. l. 117 a nasl., detto) uviedla, že „... *išlo o muža vo veku cca 25 – 30 rokov, vysoký cca 180 – 190 cm,*

štíhlej postavy, na hlave mal kapucňu, avšak spoza nej mu bolo vidno na krátke ostrihané tmavé vlasy, na celej tvári mal cca 4 dňové strnisko, tmavé oči, bol trochu snežší, ale nie Róm, ale akoby jemne opálený ... žiadne iné zvláštne znamenia som si na ňom nevšimla ... dnešného dňa som danú osobu označila pri rekognícii, pričom som si na 100 % istá, že ide o uvedenú osobu, nemám o tom žiadne pochybnosti a spoznala som ju podľa jeho výrazu tváre, na ktorý len tak ľahko nezabudnem“.

Najvyšší súd po oboznámení sa s fotodokumentáciou k vykonanej rekognícii (č. l. 200 a nasl., detto) zistil, že osoby figurantov (celkovo ide o štyri osoby vyjmúc obvineného), rozhodne nespĺňajú kritérium ich „zásadnej neodlišnosti“ už len vo všeobecných (objektívnych) a toľž nie v ich špecifických (svedkyňou [REDAKOVANÉ] opísaných) konkrétnych osobných znakoch, resp. črtách. Možno uzavrieť, že (najvyšší súd konštatuje s „prižmúrením obidvoch očí“) jediným figurantom, ktorý by spĺňal dotknuté kritérium „zásadnej neodlišnosti“ čo do výšky, je osoba stojaca vedľa obvineného Macka (označená číslom 5, resp. číslom 3). Medzi ostatnými figurantmi a obvineným Mackom (č. 3, resp. č. 2) **je totiž zjavný výškový rozdiel** (jeden z figurantov, konkrétne osoba označená číslom 2, resp. číslom 1 čo do jej výškových parametrov siaha obvinenému Mackovi nanajvyš sotva po úroveň ramien). Úplne neprehliadnuteľnou je ale predovšetkým skutočnosť, že **obvinený Macko je ako jediná z „predvádzaných“ osôb zarastený v oblasti tváre tak, že má husté čierne fúzy a bradu, resp. výrazné zarastenie v oblasti líc, a to v dĺžke a hustote, ktorá zodpovedá „zapusteniu“ brady a fúzov v rozpätí prevyšujúcom časové obdobie minimálne jedného týždňa.** Tak výrazné zarastenie tváre nemá žiaden z figurantov, u ktorých možno konštatovať existenciu nanajvyš týždňového strniska, no v žiadnom prípade nedisponujú tak hustým zarastením v oblasti nad hornou perou (fúzy) ako obvinený. K tomu možno poznamenať, že čo do hustoty zarastenia v oblasti líc je obvinenému Mackovi podobný snád' len figurant označený číslom 2, resp. číslom 5.

Podľa názoru najvyššieho súdu ide o tak zásadné porušenie korektného spôsobu vykonávania rekognície ako osobitnej kriminalistickej techniky (najmä s poukazom na zanedbanú prípravu rekognície orgánmi činnými v trestnom konaní), ktoré zrejme naviedlo poškodenú [REDAKOVANÉ] k tomu, aby ako páchatel'a označila obvineného Macka, ktorý sa medzi ostatnými figurantmi čo do fyzických parametrov a tvárových markantov doslova „vyníma“. Takáto chyba vykonanej rekognície jednoznačne zvädza opoznávajúcu osobu k možnému zmätočnému označeniu práve obvineného Macka ako páchatel'a skutku,

ii) poškodená [REDAKOVANÉ] uviedla v rámci jej výsluchu zo 4. novembra 2015 (č. l. 112 a nasl., detto) k osobe páchatel'a skutku z 29. októbra 2015, že „... bol to muž, bol vo veku okolo 35 rokov, vysoký cca 180 cm, vychudnutý, oblečené mal tmavú bundu s kapucou ... V tvári bol až neprirodzene vychudnutý, mal strnisko, tmavší typ, mal špicatý nos, úzke pery, tmavé oči, na hlave mal tmavé vlasy, na krátko ostrihané a lysiny po oboch stranách. Jeho tvár mi dobre zostala v pamäti. Určite by som ho vedela opoznať“.

V rámci výsluchu z 24. novembra 2015 vykonaného po rekognícii svedkyňou (č. l. 129 a nasl., detto) doplnila, že „... išlo o muža vo veku cca 30 rokov vysoký cca 180 – 185 cm, štíhlej postavy, tmavé na krátko ostrihané vlasy, na celej tvári mal strnisko, tmavé oči, mal kruhy pod očami, oči zasadené hlboko dovnútra, bol trochu sneďší, ale určite bol beloch. Žiadne iné zvláštne znamenia som si na ňom nevšimla ... K uvedenej osobe by som ďalej uviedla, že dnešného dňa som danú osobu spoznala pri rekognícii, pričom som si na 100 % istá, že sa jedná o osobu, ktorá nás pomohla, nemám o tom žiadne pochybnosti ...“.

Z fotodokumentácie k rekognícii osoby z 24. novembra 2015 vyplývajú totožné závery, ktoré najvyšší súd uviedol ohľadom fotodokumentácie k rekognícii vykonávanej svedkyňou – poškodenou [REDAKOVANÉ] (vid' č. l. 213 a nasl., detto). Možno podotknúť, že osoby figurantov zostali nezmenené (nakoľko dotknutá rekognícia prebehla preukázateľne v ten istý deň, ako rekognícia vykonávaná

svedkyňou – poškodenou [REDACTED]), čo má za následok tie isté chyby, ktoré zakladajú nekorektnosť a nezákonnosť vykonanej rekognície na podklade totožných skutočností (v zásade úplne rozdielna výška figurantov v pomere k výške opoznávaného obvineného, diametrálne výraznejšie markanty obvineného čo do jeho celkového tvárového vzhľadu – hustota a dĺžka fúzov a brady, resp. dĺžky vlasov a i. – vid' vyššie). Aj vo vzťahu k tejto rekognícii preto možno prijať záver, že z hľadiska riadnej prípravy rekognície za účelom dosiahnutia čo najvyššej dôkaznej „kvality“ tohto procesného úkonu trpí aj táto rekognícia chybami nesprávnosti a zmätočnosti, ktoré mohli nepochybne viesť k nesprávnemu označeniu obvineného Macka ako páchatel'a skutku,

iii) čo sa týka rekognície vykonávanej svedkyňou – poškodenou **Petrou** [REDACTED] (č. l. 217 a nasl., detto), tak najvyšší súd poukazuje na jej výpoveď z 15. februára 2016 (č. l. 158 a nasl., detto), ktorá k osobe páchatel'a uviedla, že „ ... *neviem uviesť jeho výšku, ale bol asi o hlavu vyšší odo mňa (svedkyňa ukazuje názorne na kovovej skrini výšku takmer 2 metre – pozn.: uvedené je zrejme poznámkou vyšetrovateľa) ... bradu nemal, mal hnedé oči veľké guľaté, vlasy som si nevšimla na ňom, bol chudší v tvári nepamätám*“.

Pri rekognícii vykonávanej 24. februára 2016 menovaná uviedla, že „ ... *pre odstup času si už nepamätám, ale mohla by to byť osoba s číslom 2 (pozn.: obvinený Macko), ale vtedy tá osoba nemala bradu. Oči a výška sa zhodujú, preto uvádzam, že by to mohla byť tá dvojka. Na takých 30 % by to mohla byť osoba s číslom 2. Na záver uvádzam, že pre odstup času už neviem a okolnosti, ktoré viem, som uviedla vyššie*“. Pri opätovnom opoznávaní svedkyňa konštatovala, že „ ... *som si istá, že sa jedná o osobu s tabuľkou číslo 4 (pozn.: obvinený). Spoznala som ju podľa veľkých hnedých očí a výšky. Na otázku obhajcu uvádzam, že na 30 % som si istá, teda na 50 % som si istá. V čase skutku bol ostrihaný a oholený ten páchatel'*“.

Z fotodokumentácie k rekognícii vykonanej svedkyňou [REDACTED] (č. l. 226 a nasl., detto) vyplýva nasledovné:

Obvinený Macko (č. 2, resp. č. 4) je znovu čo do výškových parametrov zhodný nanajvýš s jedným z figurantov (v celkovom počte štyroch figurantov); súčasne je jedinou z opoznávaných osôb, ktorá má husté fúzy plynulo prerastajúce do rovnako hustej brady silno čiernej farby – ostatní figuranti majú buď strnisko, resp. jeden z figurantov je dokonca zrejme hladko oholený (resp. má strnisko zodpovedajúce jednému alebo dvoch dňoch po oholení).

S poukazom na prvotnú výpoveď poškodenej je pozoruhodné, že orgány činné v trestnom konaní neupravili výzor všetkých opoznávaných osôb tak, aby tento zodpovedal čo do špecifických znakov („bradu nemá“ a pod.) výzoru páchatel'a v zmysle opisu svedkyne – poškodenej [REDAKOVANÉ] pričom mali dostatočný časový priestor - deväť kalendárnych dní - medzi výpoveďou svedkyne a výkonom rekognície na výber figurantov tak, aby zodpovedali výzoru obvineného Macka v reálnom čase, kedy bola rekognícia vykonávaná (tzn., husté fúzy a bradu ako aj tomu zodpovedajúcu výšku tak, ako ju opísala poškodená, mali potom mať aj figuranti, nielen obvinený ako opoznávaná osoba).

Uvedené predstavuje opäť zásadný rozpor s korektným spôsobom výkonu rekognície. V tomto prípade totiž skutočne niet pochybností, že obvinený sa medzi figurantmi doslova vynímal, resp. bol svedkyňi – poškodenej ponúknutý ako výrazne sa odlišujúca osoba, čo vedie k dôvodnosti záveru, že svedkyňa – poškodená (napriek tomu, že obvineného opoznala s istotou medzi 30 až resp. 50%) mohla byť pri výkone rekognície zmätená do tej miery, že takto vykonanú rekogníciu nemožno považovať za zákonný a kriminalisticky perfektným spôsobom realizovaný procesný úkon,

iv) no a napokon, čo sa týka rekognície vykonanej svedkyňou – poškodenou [REDAKOVANÉ] (č. l. 230 a nasl., detto), najvyšší súd poukazuje na výpoveď menovanej z 5. novembra 2015 (č. l. 114 a nasl., detto), kde uviedla k osobe páchatel'a v zásade to, že „... bol vysoký minimálne 180 cm, štíhlejšej postavy, približne veku 30 rokov, tmavé krátke vlasy ... do tváre som ho videla len krátku chvíľu, pričom ho neviem z hlavy opísať, a tak isto by som nevedela vyhotoviť identikit, len viem, že mal oválnu

tvár. Počas celého jeho útoku bol ticho, len v tom ako som ležala na zemi, tak sa len posmešne zasmial“.

Z fotodokumentácie k rekognícii vykonanej svedkyňou – poškodenou [REDAKOVANÉ] (č. l. 236 a nasl., detto) vyplýva, že tejto sa zúčastnili identickí figuranti ako v prípade rekognícií so svedkyňami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]

K tomu pristupuje skutočnosť (ktorá sa vzťahuje ku všetkým vykonaným rekogníciám), že ani jedna zo svedkýň nebola vyzvaná pred opoznávaním páchateľa na opis osoby, ktorú mali opoznávať ako (možného) páchateľa.

Najvyšší súd preto uzatvára, že rekognície boli vykonané v rozpore s ustanoveniami § 126 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Spôsob ich výkonu je treba považovať za nezákonný, a preto následné použitie výsledkov rekognícií ako podkladu pre vyslovenie výroku o vine obvineného Macka je v ďalšom konaní neprípustné.

Rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu, ktorý odvolanie obvineného zamietol postupom podľa § 319 Trestného poriadku, je tak založený na dôkazoch, ktoré neboli vykonané už v prípravnom konaní zákonným spôsobom. Najvyšší súd s poukazom na vyššie vytknuté chyby sumarizuje, že skôr vo veci konajúce súdy (najmä krajský súd) sa dopustili zásadného pochybenia, keď:

a) si takmer „bezvýhradne“ osvojili (neskôr popreté) priznanie obvineného Macka z 24. novembra 2015, ktoré však svojim obsahom zásadne odporuje skutkovému stavu ustálenému orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi, resp.,

b) akceptovali nekorektným spôsobom vykonané rekognície

a na podklade týchto nezákonných dôkazov dospeli k záveru o vine obvineného.

Obe označené chyby vo výlučnej a rozhodujúcej miere ovplyvnili dovolaním napadnuté rozhodnutie v jeho podstate pričom „priznanie sa“ obvineného a výsledky

rekognícií ako dôkazy, mali byť a musia byť vyradené zo štruktúry usvedčujúcich dôkazov. Skôr vo veci konajúce súdy rozhodli v trestnej veci obvineného Macka o jeho vine napriek tomu, že dva vyššie uvádzané dôkazy, ktoré možno označiť za „kľúčové“ sú nepoužiteľnými dôkazmi.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že zistil naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

+ + +

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Tento dovolací dôvod treba vnímať ako osobitný dovolací dôvod – t. j. dôvod dovolania „zo skutkových dôvodov“. Disponuje ním len minister spravodlivosti a môže byť naplnený tým, že dovolaním napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov nesprávne zistený v podstatných okolnostiach. Argumentujúc naplnením dotknutého dovolacieho dôvodu možno právne účinným spôsobom spochybníť aj správnosť hodnotenia dôkazov, ktoré boli vo veci vykonané a týkajú sa okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej.

Minister spravodlivosti môže v prípade dovolania podaného v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku spochybňovať samotný skutkový podklad rozhodovania o vine. Súčasne platí, že ako dôvod dovolania možno v prípade tzv. „ministerského dovolania“ uplatniť aj námietku porušenia ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, čo vecne súvisí so zisťovaním skutkového stavu.

Takýmto závažným (kvalifikovaným) porušením môže byť:

a) podstatná chyba konania, ktorá ovplyvnila skutkové závery rozhodnutia vo vzťahu k okolnostiam podstatným pre takéto rozhodnutie, resp.

b) nepoužitie alebo nesprávne hodnotenie dôkazov, ktoré môžu rozhodnutie v podstatných okolnostiach ovplyvniť.

Tzv. „ministerské dovolanie“ podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku umožňuje dovolaciemu súdu skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo má inak dovolací súd kategoricky zakázané v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku a umožňuje mu zaujať stanovisko k spôsobu hodnotenia dôkazov súdmi nižších stupňov.

Na podklade dovolania ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku sa dovolací súd stáva v podstate „ďalším odvolacím“ súdom, nakoľko minister spravodlivosti môže namietať to, či sa vôbec skutok stal, resp. uvádzať vlastné námietky vo vzťahu k správne a úplnému zisteniu skutkového stavu ako aj hodnoteniu vykonaných dôkazov. Minister spravodlivosti preto môže právne účinným spôsobom namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdom prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne alebo neúplne a môže rovnako efektívne namietať aj hodnotenie vykonaných dôkazov.

Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu veci, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov (primerane vid' § 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť podkladom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa minister spravodlivosti ako dovolateľ obmedzí len na výpočet vykonaných dôkazov, alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné [§ 382 písm. c) Trestného poriadku – primerane pozri R 45/2017).

Takáto procesná situácia ohľadom dovolania ministerky spravodlivosti nenastala. Naopak, platí, že z podaného dovolania je zrejme jasná konkretizácia úvah skôr vo veci konajúcich súdov, ktoré ministerka spravodlivosti považuje za nesprávne

a predmetné dovolanie, ako také nie je len rekapituláciou, resp. inventúrou dôkazov vykonaných v konaní predchádzajúcom podaniu dovolania.

Najvyšší súd po preskúmaní dovolania ministerky spravodlivosti v spojení s obsahom predloženého spisu v trestnej veci obvineného Martina Macka a pripojeného spisu v trestnej veci už odsúdeného Dušana Seligu (sp. zn. 9T/32/2016) dospel k záveru, že dovolanie ministerky spravodlivosti je dôvodné, a to s poukazom na nasledovné.

Súd prvého stupňa a ani odvolací súd sa pri hodnotení vykonaných dôkazov nezaoberali dostatočným spôsobom ich „váhou“, významom, a tak ani vierohodnosťou. Hodnotenie vykonaných dôkazov (a to aj nepoužiteľných z dôvodu ich nezákonnosti) najmä krajským súdom najvyšší súd nemôže označiť inak, ako vykonané bez potrebných logických a vecných súvislostí, a to navyše výrazným a priam jednostranným spôsobom v neprospech obvineného.

Všeobecné súdy nemajú pri hodnotení dôkazov a vyvodzovaní skutkových zistení akúsi absolútnu a ničím neobmedzenú voľnosť. Limity v naznačenom kontexte predstavujú najmä základné práva dotknutých osôb - právo na spravodlivý proces, resp. zákaz svojvôle štátnych orgánov. Všeobecné súdy (alebo orgány činné v trestnom konaní) si totiž zabezpečujú skutkový podklad pre svoje rozhodnutie dokazovaním, pričom skutočnosť, do akej miery sa im to podarí je kľúčová pre konečnú správnosť a spravodlivosť ich rozhodnutia.

Ak v rozhodnutiach súdov absentuje logické a presvedčivé odôvodnenie záverov vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, všeobecné súdy sa tak vystavujú riziku, že nimi deklarované skutkové zistenia sa môžu javiť ako v extrémnom rozpore s vykonanými dôkazmi, čo má pre výsledky vykonaného dokazovania ten následok, že sa stávajú úplne nespravodlivými a vecne neudržateľnými. S uvedeným je úzko spojený zákaz deformácie, resp. dezinterpretácie dôkazov, ktorý možno charakterizovať ako zákaz vyvodzovania takých skutkových záverov, ktoré

z vykonaného dokazovania nemožno pri ich rozumnom a logickom vyhodnotení vyplývať. Informácia získaná z hodnoteného dôkazu musí zostať zachovaná bez akejkoľvek prípadnej deformácie (vzniknutej v procese jeho hodnotenia) – len nedeformovaný dôkaz môže byť premietnutý do vlastného vyhodnotenia dôkazu súdom ako jeho konečného úsudku o jeho kvalite, resp. výpovednej hodnote a použiteľnosti pre podopretie záveru o vine alebo nevine osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie. S tým úzko súvisí požiadavka, aby všeobecné súdy dosiahli najvyšší možný stupeň istoty, ktorý je možné od ľudského poznania očakávať, a to prinajmenšom na úrovni zásady preukázania trestného činu bez dôvodných pochybností.

Najvyšší súd v zhode s argumentáciou ministerky spravodlivosti konštatuje, že skôr vo veci konajúce súdy sa vyššie vymedzenými kritériami dôsledne neriadili; možno dokonca uzavrieť, že pri vyhodnocovaní jednotlivých dôkazov dospeli k takým deformitám, ktoré vylučujú záver o vine obvineného Macka.

Možno poukázať na nasledovné zásadné pochybenia.

K reálnej možnosti zhody výzoru obvineného Macka oproti opisu páchatel'a zo strany jednotlivých poškodených, resp. v zmysle identikitu najvyšší súd uvádza.

Čiastkový útok v bode 1/

Poškodená Petra [REDAKOVANÉ] páchatel'a opísala tak, že: „... videla vyššieho muža ... ja mám 170 cm, odo mňa bol vyšší, mal asi 180 cm, mal tmavomodrú, alebo čiernu teplákovú súpravu bez výrazných znakov a výrazné črty na tvári, žiadny zženštlý typ, mal tmavé obočie, nebol blondák ani Róm, ani moslim ... bol športový typ ... mal strnisko, ktoré bolo minimálne jednodňové, nemal fúzy, ani koziu briadku. Obočie mal husté neupravené, mal tmavé vlasy, tak sa mi zdalo ...“; na hlavnom pojednávaní konanom 13. decembra 2016 (č. I. 652 a nasl., zv. č. III. spisu) uviedla, že „... keď som páchatel'a videla, aj na polícii som uviedla, pripomínal mi postavou aj výzorovo spevák Majka Spirita ... pamätám si, že páchatel' mal strnisko, nepamätám si,

že by mal fúzy alebo bradu“; po prezretí si obvineného na hlavnom pojednávaní uviedla, že „ ... páchatel' v čase skutku mal kratšie vlasy, nemal bradu ani fúzy, jediné, čo je spoločné, sú oči a obočie. Nemôžem ani potvrdiť, ani vyvrátiť, či obžalovaný je páchatelom toho skutku ... páchatel' mal dosť vysoké čelo“.

Čiastkový útok v bode 2/

Poškodená Petra [REDACTED] uviedla, že páchatel': „ ... bol asi o hlavu vyšší odo mňa (pozn.: poškodená ukázala na kovovej skrini výšku takmer 2 metre) ... bradu nemal, mal hnedé oči veľké guľaté, vlasy som si nevšimla na ňom, bol chudší v tvári ...“.

Čiastkový útok v bode 3/

Poškodená Michaela [REDACTED] opísala páchatel'a skutku z 28. júla 2015 tak, že: „muž bol vo veku okolo 25 rokov, vysoký cca 170 – 180 cm ... v tvári bol tmavšej pokožky, zarastený, tmavé oči ... mal tmavé vlasy“. **Na základe popisu poškodenej bol vyhotovený identikit páchatel'a, ktorý sa nachádza na č. l. 434 spisu.**

Čiastkový útok v bode 4/

Poškodená Mária [REDACTED] konštatovala, že: „ ... bol vysoký minimálne 180 cm, štíhlejšej postavy, približne veku 30 rokov, tmavé krátke vlasy ... do tváre som ho videla len krátko, pričom ho neviem z hlavy opísať, a tak isto by som nevedela vyhotoviť ani identikit, len viem, že mal oválnu tvár“.

Čiastkový útok v bode 5/

Poškodená Jana [REDACTED] uviedla, že páchatel': „ ... muž ... vo veku okolo 35 rokov, vysoký cca 180 cm, vychudnutý ... v tvári bol až neprirodzene vychudnutý, mal strnisko, tmavší typ, špicatý nos, úzke pery, tmavé oči, na hlavé mal tmavé vlasy, na krátko ostrihané a lysiny mal po oboch stranách“.

Z opisu páchatel'a skutku tak, ako ho orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu poskytli poškodené, je možné zovšeobecnene dospieť k tomu, že:

a) páchateľ mal mať zhruba 180 cm (niektoré poškodené uvádzajú túto výšku ako výšku „minimálnu“; poškodená [REDACTED] uviedla výšku v rozmedzí 170 až 180 cm; iba poškodená [REDACTED] uviedla, že bol „o hlavu vyšší od nej“ a výšku páchateľa mala znázorniť na kovovej skrini, v zmysle poznámky vyšetrovateľa na úrovni dvoch metrov – túto skutočnosť však z ostatného obsahu predloženého spisu verifikovať nemožno),

b) páchateľ mal strnisko, resp. iné obdobné zarastenie v oblasti tváre, bradu ani fúzy nemal (podľa svedkyne [REDACTED] výzorovo pripomínal speváka Majka Spirita),

c) páchateľ mal tmavé oči a tmavé vlasy, ktoré mal ostrihané „na krátko“; podľa svedkyne [REDACTED] mal výrazné čelové lysiny;

d) páchateľ mal „tmavší typ“ pokožky tváre, tmavé obočie; podľa svedkyne [REDACTED] mal mať oválnu tvár, podľa svedkyne [REDACTED] dokonca až „neprirodzene“ chudú.

V porovnaní so vzhľadom obvineného, berúc do úvahy najmä fotografie predložené v priebehu konania predchádzajúcemu podaniu dovolania ako aj vykonané svedecké výpovede je zrejmé, že tento v rozhodnom období (t. j. v čase, kedy malo dôjsť k spáchaniu jednotlivých čiastkových útokov žalovaného skutku) výzor nemenil nikdy do tej miery, aby spĺňal aspoň čiastočne kritérium zarastenia tváre tak, ako ho zhodne uvádzali poškodené. Rovnako tak je zrejmé, že obvinený Macko nemá a nemal „lysiny“.

Čo sa týka **výpovedí svedkov**, najvyšší súd poukazuje na výpoveď svedkyne Mgr. [REDACTED] (nadriadenej obvineného Macka vo firme Amazon) na hlavnom pojednávaní konanom 25. októbra 2016 pred súdom prvého stupňa (č. l. 643 a nasl., zv. č. III. spisu); menovaná uviedla, že obvinený Macko mal bradu – strnisko mával, ale nie vždy; v „tom období“ mohol mať aj dlhšiu bradu – koziu briadku. Svedkyňa doplnila, že „myslím, že v roku 2015 mal bradu menšiu (pozn.: ako na pojednávaní). Pokiaľ sa týka vlasov, vtedy mal obžalovaný vlasy kratšie ako teraz na pojednávaní. Ale je možné, že sa mýlim (!). Pokiaľ som sa stretávala s obžalovaným, nevšimla som si na ňom žiadne hygienické nedostatky – škrvny na oblečení, smrad“.

Svedok Oliver [REDACTED] (č. l. 645 a nasl., detto) uviedol, že 30. októbra 2015 mal obvinený Macko bradu „dlhú 6 – 7 cm.“. Na otázky samosudcu odpovedal, že *„Pokial' sa týka ostatných dní, obžalovaný v tom čase bradu nosil. Asi rok dozadu sa stávalo, že obžalovaný bradu nenosil, nechodieval úplne oholený, mal na tvári strnisko, ale vtedy v roku 2014 bradu nenosil. Keď sme sa s obžalovaným 30. októbra 2015 stretli, nevšimol som si na ňom, že bol zašpinený, že by smrdel ... správal sa tak, ako vždy. Vôbec som si nevšimol, že by obžalovaný na naše stretnutia nosil nejaké fľaštičky, dózy, zaváraninové poháre“*.

Svedok [REDACTED] (č. l. 655 a nasl., detto) v rámci svojej svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa konanom 13. decembra 2016 na otázku obvineného Macka, či vie, ako vyzeral od mája 2015 odpovedal, že *„Neviem, už to je dávno, ale myslím, že si bol oholený, a potom si si nechával narásť bradu ... nebola to nejaká dlhá brada, možno 5 (päť) centimetrov“*. Na otázku samosudcu konštatoval, že u obvineného nezistili žiadne hygienické závady ani nedostatky.

Svedok Jozef [REDACTED] (č. l. 656 a nasl., detto) na otázku obhajoby, ako vyzeral „v tom čase“ obvinený Macko odpovedal, že *„Ako ho teraz vidím, tak v podstate tak isto, mal bradu, vlasy možno o niečo dlhšie ... je to ťažko, bolo to dávno, možno tá brada bola o niečo kratšia, ale minimálne strnisko tam bolo“*.

Z listinných dôkazov predložených obhajobou – fotografie obvineného zo „žalovaného“ obdobia (predložené buď vo forme fotografií, resp. na CD nosiči z rodinného stretnutia alebo tak, ako sú tieto uložené v osobnom počítači obvineného, ktorý bol predmetom znaleckého skúmania – vid' č. l. 680 a nasl., detto) vyplýva nasledovné:

Čo do časového rámca je možné predmetné fotografie obvineného zaradiť do „pásma“ v jednotlivých dátumoch:

- 16. apríla 2013 (č. l. 683, detto),
- 3. apríla 2014 (č. l. 684),
- 1. augusta 2014 (č. l. 685),
- 24. februára 2015 (č. l. 686),
- 9. apríla 2015 (č. l. 687),
- 24. mája 2015 (č. l. 680 až 682),
- 19. septembra 2015 (č. l. 688).

Na všetkých predložených fotografiách má obvinený Martin Macko hustú bradu a takisto v prevažnej väčšine aj fúzy; na fotografiách z 24. mája 2015 má síce tvárové zarastenie „jemnejšie“, avšak jednoznačne ide o výraznejšie zarastenie, než „strnisko“ (podľa názoru najvyššieho súdu takéto tvárové zarastenie zodpovedá časovému obdobiu viac než dvoch týždňov úplne hladkého oholenia priemerne zarastajúcej osoby mužského pohlavia).

Naproti tomu je potrebné poukázať na spôsob vykonania skutku, na obdobie kedy k nemu došlo i na vzhl'ad, t. č. už právoplatne odsúdeného **Dušana Seligu**, vyplývajúci z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9T/32/2016.

Dušan Seliga, nar. 4. augusta 1974 v Bratislave, bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9T/32/2016, z 24. augusta 2016 (č. l. 1082 a nasl. pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. vid' vyššie) uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, ktorého sa dopustil v časovom rozpätí medzi 24. októbrom 2015 až 20. marcom 2016 tak, ako je uvedené v bodoch 1/ až 11/ skutkovej vety výrokovej časti trestného rozkazu.

Spôsob spáchania jednotlivých čiastkových útokov odsúdeným Seligom možno charakterizovať tak, že spočíval v oblievaní poškodených neznámou tekutinou, príp. ich omočovaní, potieraní neznámou látkou hnedej farby pripomínajúcou výkaly alebo

vykonávaní masturbácie a následnom ejakulovaní na kabelku poškodenej (vid' čiastkový útok v bode 7/ trestného rozkazu). Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 26. augusta 2016 (č. l. 1087, resp. 1092 pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I).

V trestnej veci Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9T/32/2016, poškodené opísali páchatel'a takmer bezvýnimočne (okrem poškodenej [REDAKOVANÉ] ktorá uviedla výšku 190 cm) zhodne tak, že mal mať okolo 180 až 185 cm, vo veku zhruba 30 až 40 rokov, štíhlu, resp. „normálnu“ postavu, na krátko ostrihané tmavé vlasy (alebo bol „vyholený“, príp. „holohlavý“), bol mierne zarastený (poškodená [REDAKOVANÉ] uviedla, že mal „nevýrazné“ strnisko), snedú pleť a tmavé (poškodená [REDAKOVANÉ] konštatovala, že „vypúlené“) oči (pozn.: poškodená Mgr. [REDAKOVANÉ] jediná uviedla, že mal oči svetlomodrej farby).

Porovnaním výzoru odsúdeného Dušana Seligu (vid' napr. popisy poškodených, fotografia z Registra obyvateľov Slovenskej republiky predložená orgánmi Policajného zboru alebo s poukazom na výsledky vykonaných rekognícií – vid' zv. č. II. pripojeného spisu) s popismi uvádzanými poškodenými v trestnej veci obvineného Macka možno zistiť, že výzor odsúdeného Seligu sa až zarážajúco zhoduje s popismi poškodených v trestnej veci obvineného Macka.

Najvyšší súd poukazuje na fotografiu obvineného Macka, fotografiu odsúdeného Seligu a identikit páchatel'a na č. l. 690 vyhotovený podľa opisu páchatel'a poškodenou Michaelou [REDAKOVANÉ] – čiastkový útok pod bodom 3/ a kladie si otázku: Kto sa najviac podobá na páchatel'a opísaného poškodenou? V rámci odpovede sa obmedzí na strohé konštatovanie, že dotknutý identikit rozhodne nepatrí obvinenému Martinovi Mackovi.

K tomu pristupuje záver, že súd prvého stupňa, ako ani odvolací súd vôbec neprihliadli na skutočnosti správne zdôraznené ministerkou spravodlivosti v podanom dovolaní, a síce že obdobné útoky (ako tie, ktoré sa kladli v zmysle uznesenia

o vznesení obvinenia, resp. podanej obžaloby za vinu obvinenému Mackovi) preukázateľne pokračovali aj v čase, kedy bol obvinený Macko vo väzbe, pričom tieto prebiehali spôsobom, ktorý v zásadnej zhode zodpovedá opisu uvádzanému poškodenými v trestnej veci odsúdeného Seligu (a nie tak, ako sa „priznal“ obvinený Macko).

+ + +

Čo sa týka **čiasťkových útokov v bodoch 1/ a 2/ obžaloby**, je pre najvyšší súd ťažko pochopiteľné, prečo prokurátor ohľadom nich podal obžalobu na obvineného Macka.

Podľa § 234 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, *ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety.*

Prokurátor je povinný preskúmať, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Tento myšlienkový proces v sebe imanentne poníma jednak prieskum zákonnosti a správnosti postupu policajta v rámci vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, no predovšetkým skúmanie toho, či je skutkový stav veci zistený bez dôvodných pochybností dostatočne v rozsahu potrebnom na rozhodnutie *sui generis*, ktorým je podanie obžaloby. Možno doplniť, že prokurátor skúma, či v prípravnom konaní boli vykonané alebo prinajmenšom aspoň zabezpečené dôkazy o všetkých podstatných okolnostiach pre rozhodnutie súdu.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že zo zabezpečených dôkazov musí byť logicky prípustné dedukovať záver, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie stal a že ho spáchal obvinený, zatiaľ čo na podklade totožného dôkazného podkladu musia byť dostatočne objasnené okolnosti, ktoré sa vzťahujú k znakom skutkovej podstaty

niektorého z trestných činov uvedené v osobitnej časti Trestného zákona. K tomu neoddeliteľne patrí aj povinnosť prokurátora postupovať pri hodnotení zabezpečených dôkazov tak, aby preveril a vysporiadal sa s obhajobou obvineného. Tým nie je dotknutý záver, že okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd v zmysle § 234 ods. 1 Trestného poriadku je výlučne vecou slobodnej úvahy prokurátora (R 118/2014 –I.).

Prokurátor však nemôže vyvodzovať náležité zistenie skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku len z domnienok a hypotéz a ani z laických úvah, pretože takýto stav vyvoláva vážne pochybnosti o náležitom zistení skutkového stavu veci a v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom pre prípadné úvahy prokurátora o tom, že by obvinený mal byť dôvodne postavený pred súd. Záver prokurátora o náležitom zistení skutkového stavu veci, vyjadrený podaním obžaloby musí mať oporu v zhromaždených dôkazoch. Preto je nevyhnutné už v prípravnom konaní objasňovať skutočnosti tak subjektívnej, ako aj objektívnej povahy, ktoré sú významné pre vyslovenie záveru o tom, že sa žalovaného skutku dopustil práve obvinený. Ak v prípravnom konaní nie sú náležité zistené a dôkazne podložené aj tieto skutočnosti, nemôže prokurátor právne udržateľným spôsobom argumentovať, že výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

V zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku je prokurátor povinný zákonom upraveným postupom náležite zistiť skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie a z neho vychádzať pri každom procesnom alebo hmotnoprávnom rozhodnutí – rozhodnutie o podaní obžaloby podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku nevynímajúc. Požiadavka náležitého zistenia skutkového stavu veci znamená, že orgán činný v trestnom konaní sám určuje mieru dokazovania, ktorú musí v konaní vykonať, aby bola dotknutá požiadavka splnená. Orgán činný v trestnom konaní preto musí vykonať a zabezpečiť také dôkazy, ktoré spĺnia podmienku náležitého zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť.

Preto aj postup prokurátora podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku predpokladá dostatočné objasnenie veci minimálne v takom rozsahu, aby z neho bolo zrejmé, že:

- skutok sa stal,
- skutok vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu,
- existuje spoľahlivý záver, že žalovaný skutok spáchal obvinený a
- nie sú dané okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť.

Nie je možné, aby súd „suploval“ povinnosti prokurátora vyplývajúce mu z § 2 ods. 10 Trestného poriadku s tým, že prokurátor bude očakávať, že základné predpoklady trestnej zodpovednosti obvineného si vyrieši svojim vlastným dokazovaním súd. V zmysle § 1 Trestného poriadku je totiž trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie protistrán (prokurátora na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu na strane druhej), ktoré pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného buď usvedčujú, alebo oslobodzujú – ich posúdenie je úlohou súdu ako nestranného rozhodovacieho orgánu, ktorý nesmie iniciatívnym spôsobom napomáhať jednej alebo druhej strane. Prijatie opačného názoru by malo za následok porušenie zásady rovnosti strán v konaní pred súdom ako aj zásady spravodlivého procesu.

Ak vyššie vyjadrené právne úvahy najvyšší súd „pretaví“ vo vzťahu k čiastkovým útokom v bodoch 1/ a 2/ podanej obžaloby, nezostáva mu iné než skonštatovať, že nerozumie, prečo prokurátor vo vzťahu k týmto čiastkovým útokom podal obžalobu práve na obvineného Macka, nakoľko pre takýto postup neexistuje tak právne, ako ani racionálne akceptovateľný dôkazne zistený skutkový podklad.

Ohľadom čiastkových útokov pod bodmi 1/ a 2/ obžaloby, podľa názoru najvyššieho súdu, nebola splnená podmienka dostatočného odôvodnenia postavenia obvineného Macka pred súd, nakoľko dokazovanie týkajúce sa predmetných čiastkových útokov rozhodne nebolo vykonané v takej miere, aby bolo možné konštatovať náležité zistenie skutkového stavu **bez dôvodných pochybností**.

Čo sa týka čiastkového útoku v bode 1/ obžaloby, tu prokurátor totiž mohol vychádzať len z výpovede poškodenej Petry [REDACTED] z 18. januára 2016 (č. l. 151 a nasl., zv. č. I. spisu). Obsah výpovede poškodenej pritom možno zostručniť tak, že táto opísala priebeh čiastkového útoku zo 4. mája 2015 bez toho, aby sa zvlášť vyjadrila k osobe obvineného – naopak, uviedla len popis, cit. : „neznámeho“ tak, ako je podrobne uvedené v skoršej časti tohto rozsudku. Menovaná poškodená obvineného Macka nijak bližšie nekonkretizovala, nebola s ňou vykonaná konfrontácia a takisto nebolo prístupné k vykonaniu rekognície.

Najvyššiemu súdu sa preto javí postup prokurátora, ktorý napriek úplnej absencii iných dôkazov (priznanie obvineného nemôže byť v zmysle vyššie precizovaných záverov najvyššieho súdu vnímané ako dôkaz a musí byť vylúčené zo štruktúry usvedčujúcich dôkazov), alebo iných významných skutočností pristúpil k podaniu obžaloby aj vo vzťahu k čiastkovému útoku v bode 1/ obžaloby ako neakceptovateľný, nakoľko takáto „dôkazná kvalita“ vylučuje čo i len zaobranie sa úvahou o tom, že by mal byť obvinený Macko postavený pred súd. Proti obvinenému v tomto prípade totiž nesvedčí okrem „opisu neznámeho páchatel'a“ vôbec nič.

Ohľadom čiastkového útoku v bode 2/ obžaloby orgány činné v trestnom konaní vyvinuli aspoň „náznak snahy“ určitým spôsobom verifikovať výpoveď poškodenej [REDACTED] vykonaním rekognície (k nekorektnosti jej výkonu a dôkaznej nepoužiteľnosti jej výsledkov platia vyššie uvedené úvahy najvyššieho súdu primerane).

Zo zápisnice o rekognícii z 24. februára 2016 (č. l. 217 a nasl., zv. č. I. spisu) je však zrejmé, že poškodená uviedla, že si je „istá“ tým, že osoba, ktorú označila ako páchatel'a (pozn.: označila obvineného Macka) je skutočným páchatel'om „na takých 30%“, resp., že by to „mohla byť tá dvojka“; pri opakovanom opoznávaní uviedla, že si je „istá“, avšak na otázku obhajcu odpovedala, že „na na 30 %, teda na 50 % som si istá“. V takom prípade rovnako nemožno hovoriť o zistení skutkového

stavu v tak dostatočnej miere, ktorá by pripúšťala označiť výsledky vyšetrovania k dotknutému čiastkovému útoku ako odôvodňujúce postavenie obvineného Macka pred súd.

Opäť platí, že orgány činné v trestnom konaní nevykonali v tomto kontexte dokazovanie v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu veci a nezistili skutočnosti významné pre prijatie záveru o tom, že podanie obžaloby a postavenie obvineného pred súd aj pre čiastkový útok v bode 2/ bolo za takejto procesnej situácie opodstatnené a dôvodné.

+ + +

Záverečným okruhom skutočností, ktoré najvyšší súd preskúmal v intenciách trestnej veci obvineného Macka, sú závery vyplývajúce z vykonaného znaleckého dokazovania v spojení so spôsobom a výsledkom ich hodnotenia skôr vo veci konajúcimi súdmi.

Najvyšší súd sa pri posúdení dovolacej argumentácie ministerky spravodlivosti oboznámil s príslušnou časťou predloženého spisu a dospel k záveru, že úvahy súdov nižších stupňov podopreté o závery znaleckého dokazovania trpia tak závažnými deformitami (ohľadom hodnotenia týchto záverov), že skutkové závery súdov vyplývajúce z hodnotenia výsledkov znaleckého dokazovania sú doslova v priamom rozpore s obsahom znaleckých posudkov. Hodnotenie výsledkov znaleckého dokazovania súdmi nižších inšancií nemá žiadnu obsahovú spojitosť s materiálnymi závermi znalcov tak, ako sú tieto vyjadrené v znaleckých posudkoch.

Najvyšší súd vyššie vyjadrený záver podopiera o nasledovné skutočnosti,

- zo znaleckého posudku č. 001/2016 zo 4. januára 2016, vypracovaného doc. Ing. Ivanom Neprašom, **znalcom pre odbor elektrotechnika slaboprúdová, odvetvie: spotrebná elektrotechnika a elektronika, výpočtová technika,**

elektronické zariadenia a systémy, odhad hodnoty elektrických a elektrotechnických zariadení (č. l. 291 a nasl., zv. č. II. spisu), ktorého predmetom

bolo znalecké skúmanie tabletu obvineného zn. Apple vyplýva, že znaleckým skúmaním neboli zistené žiadne relevantné fotografické zábery alebo videozábery, ktoré by zodpovedali hľadaným markantom; totožný záver platí aj vo vzťahu k znaleckému posudku č. 003/2016 z 11. januára 2016, vypracovaného tým istým znalcom (č. l. 318 a nasl., detto) – predmetom znaleckého skúmania bol počítač obvineného Macka,

- zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom RNDr. Mgr. Dušanom Kešickým, znalcom z odboru **psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality** (č. l. 250 a nasl., zv. č. II. vyšetrovacieho spisu) vyplýva, že vyšetrením nebola zistená prítomnosť sexuálnej deviácie osoby obvineného; motivačné pozadie skutku - ak sa ho vyšetrený obvinený dopustil – je dané tým, že obvinený zvolil spôsob, ktorý zodpovedá psychickému diskomfortu generovaného jeho neúspechom u žien; alkohol a iné psychoaktívne látky, ako aj konanie opísané v uznesení o vznesení obvinenia majú očistný a uvoľňujúci význam vo vzťahu k negatívnym emóciám, hlavne úzkosti. Vyšetrením prostredníctvom PPG (phalophletyzmografu) nebola zistená deviácia v zmysle preferencie násilnej formy dosahovania vzrušenia, resp. uspokojenia v sexuálnej interakcii ani iné znaky, ktoré by boli predmetom deviantných obsahov záujmového spektra obvineného. Rovnako tak na strane druhej platí, že konštatovanie, že sa v PPG zázname nezaznamenali znaky, ktoré by nasvedčovali pre deviantnú orientáciu, nie je jednoznačným vylúčením skutočnosti, že obvinený môže mať v situáciách, keď dochádza k poruchám kontroly pudenie k netradičným, minoritným až deviantným formám vstupovania do sexuálnej interakcie.

- zo znaleckého posudku č. 16/2016 z 22. januára 2016 vypracovaného MUDr. Klaudiou Stanislavovou, znalkyňou z odboru **zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria** (č. l. 265 a nasl., detto) vyplýva, že obvinený bagatelizuje a racionalizuje abúzus (škodlivé užívanie) drog, v anamnéze je prítomné pravidelné

užívanie marihuany (1-2 krát týždenne) ako aj experimentovanie s pervitínom, lysohlávkami a extázou; psychická a somatická (telesná) závislosť sa nepreukázala; znalkyňa zdôraznila, že u osoby obvineného možno dospieť k podozreniu ohľadom disimulácie (zapierania) skutočnej frekvencie a množstva užívania drog; zneužívanie alkoholu je sporadické, no excesívne pitie s následnou ebriou (opilosťou) a palimpsestom (tzv. „oknom“), kombinovaná konzumácia alkoholu a THC, bez abstinenčných príznakov; zneužívanie alkoholu a marihuany vykazuje známky škodlivého užívania. Osobnosť obvineného hodnotí znalkyňa ako nezrelú, úzkostne štruktúrovanú a vyhýbavú, charakterizovanú pocitmi napätia a obáv, nedostatku osobnej prítlačivosti alebo menejcennosti, strachom pred kritikou alebo odmietnutím – porucha osobnosti je celoživotného charakteru, ktorú nie je možné ovplyvniť medicínskymi prostriedkami. Znalkyňa nenavrholo uloženie ochranného opatrenia, avšak skonštatovala, že konzumácia alkoholu a drog vykazuje známky škodlivého užívania. Alkohol, omamná, prípadne iná závislosť však všeobecne spôsobuje uvoľnenie pudových determinánt a k strate sebakontroly nad svojim správaním (pozn.: takáto závislosť však u obvineného Macka v zmysle vyššie uvedeného nebola zistená).

- zo znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Denisou Meszárosovou a MUDr. Klaudiou Stanislavovou z 1. februára 2016 (č. l. 347 a nasl., detto) je možné dospieť k zisteniam, že u obvineného je anamnesticky pravidelný konzum drogy, bez abstinenčných príznakov po jej vynechaní, takisto nebolo konštatované, že obvinený má vyššiu toleranciu a potrebu vyšších dávok. znalkyne u obvineného nezistili poruchy v zmysle poruchy sexuálnej identity alebo preferencie ako ani sexuálnej dysfunkcie; možno však konštatovať poruchy vo fáze vzrušenia, a to erektilnú dysfunkciu na podklade úzkostnej poruchy. Znalkyne diagnostikovali škodlivé užívanie marihuany, veľmi pravdepodobne aj iných drog a úzkostnú poruchu osobnosti, zatiaľ čo riziko neadaptívneho alebo problémového správania obvineného vyplýva z poruchy osobnosti, ktorá je trvalá; toto riziko je potencionálne škodlivým užívaním alkoholu a psychoaktívnych látok, čo je naostatok aj diagnostickým záverom znalkyň.

- z obsahu znaleckého posudku č. 6/2016 – MUDr. Ivan André, PhD., MHA, znalec v odbore **zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia** z 31. januára 2016 (č. l. 365 a nasl.) vyplýva, že u obvineného bolo vykonané komplexné sexuologické vyšetrenie, na ktorého základe nie je možné vytvoriť diagnostický záver o jeho sexuálnej deviácii. Erektálna dysfunkcia obvineného nie je z medicínskeho hľadiska s poukazom na vyšetrované skutky relevantná. Konanie popísané v uznesení o vznesení obvinenia nepochybne môže slúžiť na uspokojenie sexuálneho pudu obvineného (poz.: ak sa ho ale skutočne dopustil, čo znalec nemôže konštatovať).

Najvyšší súd poznamenáva, že znalec sa v rámci vyslovovania záverov vyjadroval (mimoriadne správne) veľmi opatrne, a síce tak že vyššie uvádzané konštatovania platia vtedy, ak sa obvinený skutku naozaj dopustil (a *vice versa*); laicky povedané, znalec všeobecne konštatuje, že **takéhoto skutku sa môže dopustiť len osoba, ktorá trpí nejakou sexuálnou deviáciou alebo úchylkou a nie naopak(!)**.

Až v prípade, ak ku skutku došlo, z hľadiska rozpoznávacích schopností si musel obvinený nebezpečnosť svojho konania uvedomovať, vzhľadom na silné pudenie boli ovládacie schopnosti znížené, a to vo forenzne relevantnej miere. Z toho vyplýva potreba ochranej sexuologickej liečby ambulantnou formou,

- len okrajovo možno poukázať na znalecký posudok vypracovaný KEÚ PZ, **odbor prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz**, č. ORP-625/2-VYS-B4-2015 z 31. decembra 2015 (č. l. 282 a nasl., detto) – tento obsahuje len všeobecné konštatovanie, že skúmaním predložených vecných stôp expertom nebola zistená prítomnosť biologického materiálu dokázateľného orientačnými a špecifickými skúškami, resp. z predložených stôp nebola vykonaná analýza DNA z dôvodu neprítomnosti vhodného biologického materiálu; skúmanie ľudských a ani zvieracích exkrementov sa na oddelení kriminalistickej biológie a genetickej analýzy nevykonáva.

Skôr vo veci konajúce súdy závery vyplývajúce z výsledkov vykonaného znaleckého dokazovania interpretovali tak, že:

„znalecké posudky z oblasti psychológie, psychiatrie a sexuológie nevyklúčujú, že obvinený sa mohol konania dopustiť v dôsledku škodlivého užívania alkoholu a marihuany (ako tzv. „spúšťače“ takéhoto konania)”,

- „nie je vylúčené, že skutkov sa mohol obžalovaný dopustiť, pričom zistenia, ktoré boli skúmané nevyklúčujú, že obžalovaný môže takouto deviáciou trpieť,

- „znalec RNDr. Kešický konštatoval, že vierohodnosť výpovede obvineného je znížená”,

- „znalci pripúšťajú, že sa takéhoto konania mohol obžalovaný dopustiť, aj keď nebola zistená u neho sexuálna deviácia“,

- „všetci znalci spoločne konzultovali danú problematiku a pripustili, že práve spúšťačím mechanizmom takéhoto konania obžalovaného mohlo byť škodlivé užívanie alkoholu v kombinácii s marihuanou, pervitínom a lysohlávkami, s ktorými experimentoval“ a napokon,

- „tvrdenie, že sa obžalovaný Macko nemohol dopustiť žalovaných skutkov, nakoľko netrpí sexuálnou deviáciou **je vytrhnuté z kontextu záverov znaleckých posudkov“.**

Najvyšší súd k vyššie uvedenej súdnej interpretácii záverov znalcov uvádza, že subjektom, ktorý výsledky znaleckého skúmania interpretuje vytrhnutím z kontextu rozhodne nie je obvinený, ale skôr súdy nižších stupňov, ktoré neakceptovateľným spôsobom prehliadli konštatovania znalcov svedčiace v prospech obvineného Macka (resp. tieto doslova dezinterpretovali tak, že vlastne vyznievajú v jeho neprospech) a naopak, svoju pozornosť sústredili výlučne na odborné závery znalcov, ktoré v neprípustnej miere priam hyperbolizovali.

Ako je totiž zrejmé z obsahlych konštatovaní znalcov, títo zhodne uvádzajú, že obvinený netrpí žiadnou sexuálnou úchylkou alebo inou „deformitou“, ktorá by mohla viesť k prípadnej náklonnosti k patologickým sexuálnym praktikám. Úplne

„rukolapným“ potvrdením tohto záveru je pre najvyšší súd vykonané PPG vyšetrenie, ktorého negatívny výsledok konvenuje vyššie formulovaným záverom znalcov.

Čo je však najpodstatnejšie: tak, ako sa vyjadril znalec MUDr. André, PhD., MBA, v zásade platí, že čiastkových útokov, ktorých spáchanie sa kladie za vinu obvinenému, sa môže dopustiť iba osoba, ktorá trpí sexuálnou deviáciou. Vysvetlenie odvolacieho súdu, že „spúšťačom“ konania obvineného „mohlo“ byť užívanie omamných alebo psychotropných látok nie je ničím iným, než ojedinelou a od ostatných relevantných zistení priam „hermeticky“ izolovanou hypotézou, ktorá – po vyčerpaní všetkých dosiahnuteľných dôkazných prostriedkov – je neprijateľným spôsobom prezentovaná odvolacím súdom ako „odpoveď“ na dôvodné pochybnosti o skutkovej otázke významnej pre rozhodnutie, ktorou otázka, či obvinený Macko trpí sexuálnou deviáciou – myzofiliou – pre prípadný záver o jeho vine zo spáchania predmetného trestného činu nepochybne je.

Odvolací súd sa takto v podstate pokúsil rozptýliť pochybnosti o dotknutej skutkovej otázke spôsobom, ktorý však nie je prijateľný, nakoľko tým v zásade „posvätil“ v právnom štáte neprípustný a zakázaný princíp „v pochybnostiach v neprospech obžalovaného“, a tak postupoval pri hodnotení skutkových otázok podstatných pre rozhodnutie a s tým súvisiacimi výsledkami vykonaného dokazovania v rozpore so zásadou *presumpcie nevinny* - § 2 ods. 4 Trestného poriadku.

Takto zdeformované hodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré má údajne vysvetľovať potenciálny dôvod konania obvineného nemožno v žiadnom prípade považovať za ústavne súladný spôsob preukázania viny obvineného. Naopak, najvyšší súd je názoru, že výsledky znaleckého skúmania preukazujú **presný opak, a to evidentným a doslova neprehliadnuteľným spôsobom.**

Odvolací súd, pre najvyšší súd, neprijateľným spôsobom v odôvodnení svojho uznesenia zo znaleckého dokazovania doslova „povyberal“ len tie skutočnosti, ktoré môžu svedčiť v neprospech obvineného ako „bernú mincu“. Tým sa ale odvolací súd

vystavil vlastnej argumentačnej pasci: ním vyslovený záver je v podstate nijak neriešiteľnom (a to prípadne ani kontrolným znaleckým dokazovaním) logickom rozpore s reálnym obsahom znaleckých posudkov.

Prijmúc výklad odvolacieho súdu by totiž v zásade znalecké dokazovanie v prípade obdobných trestných činov stratilo racionálny význam, nakoľko pre konštatovanie sexuálnej úchyľky by postačovalo, ak by páchatel' bol osobou vôbec netrpiacou sexuálnou deviáciou, ale zato by postačovali sklony nadmerne užívať alkohol alebo iné omamné a psychotropné látky, ktoré „by hypoteticky mohli“ byť dôvodom pre páchanie myzofílnych útokov. Navyiac, samotný odvolací súd si protirečí poznámkou, že obvinený (opäť) „mal experimentovať“ s pervitínom a lysohlávkami – odvolaciemu súdu, ale unikol fakt, že znaleckým dokazovaním nebola v prípade obvineného zistená aj skutočne forenzne významná závislosť na alkohole alebo marihuane, pervitíne, resp. iných psychotropných látkach.

Ak odvolací súd konštatuje, že s poukazom na výsledky znaleckého dokazovania a konštatovania znalcov, ktorí svoje závery „spoločne konzultovali“, v predmetnej veci vyplynulo, že sa takéhoto trestného činu „môže dopustiť“ aj osoba, ktorá sexuálnou deviáciou netrpí, podľa názoru najvyššieho súdu uvedené predstavuje znova len úsudok v rovine pravdepodobnosti, resp. hypotézy, ktorý neobsahuje ďalšie doplnkové úvahy.

Tu úvahy odvolacieho súdu opätovne narážajú na limity zásady zistenia skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, nakoľko ide o ďalšie len pravdepodobnostné zistenie, ktoré nemožno zamieňať s kritériom istoty skutkových zistení. Povedané inak: ak má určité tvrdenie v sebe prvky „neistoty“, vedie k o to väčšmi „žiadanej“ miere polemiky, resp. kritiky ohľadom pravdivosti takéhoto tvrdenia a k starostlivejšiemu skúmaniu všetkých s tým súvisiacich informácií a ostatných súvisiacich dôkazov. Tieto požiadavky v kontexte vysloveného „pravdivostného“ úsudku odvolacieho súdu však ohľadom dotknutého záveru úplne absentujú, a preto ide o argument, o ktorý nemožno

spoľahlivo podoprieť výrok o vine. Len mechanické a parciálne reprodukovanie konštatovaní znalca bez prihliadnutia na okolnosti konkrétneho prípadu a jeho charakteristické rysy napokon vôbec v naznačenej súvislosti neobstojí aj s prihliadnutím na vyššie definované limity zásady voľného hodnotenia dôkazov.

Najvyšší súd poukazuje na zásadu prezumpcie nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku), ktorú možno čo do jej materiálnej podstaty rozdeliť do nasledovných vzájomne sa dopĺňajúcich a synergicky existujúcich vecných okruhov:

- a) prezumpcia nevinoty ako právna domnienka,
- b) prezumpcia nevinoty ako súčasť „dôkazného práva“ a napokon
- c) prezumpcia nevinoty ako princíp trestného konania.

Prezumpcia nevinoty je ústavnou hodnotou vyjadrenou v čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a ako taká predstavuje všeobecnú zásadu právneho štátu. Je spojená so všeobecným demokratickým princípom „*praesumptio boni viri*“ (každý občan je bez viny, resp. každý občan je bezúhonný, pokiaľ sa nepreukáže opak), no najmä je imanentnou súčasťou procesného pravidla „*in dubio pro reo*“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného). Vo svojom dôsledku znamená zásada prezumpcie nevinoty to, že nedokázaná vina má ten istý význam ako dokázaná nevinota (nakolko obvinený nie je povinný dokazovať svoju nevinu).

A fortiori s vyššie vyjadreným nevyhnutne súvisí aj záver, že v prípade pochybností o skutkovej otázke významnej pre rozhodnutie sa musí rozhodnúť v prospech obvineného. Ak sú dané dôvodné pochybnosti o určitej skutkovej otázke, ktoré nemožno objasniť ďalšími dôkazmi, zatiaľ čo reálne existujúci dôkazný podklad nepostačuje na vyslovenie presvedčivého záveru „v neprospech“ obžalovaného, aj v tejto „atomizovanej“ súčasti trestného procesu je potrebné aplikovať pravidlo *in dubio pro reo*, ktoré nie je len princípom platným pre celé trestné konanie *in abstracto* (vo všeobecnosti), no taktiež zásadou, ktorá prierezovo prežaruje aj proces dokazovania určitej okolnosti dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej.

Najvyšší súd *obiter dictum* poznamenáva, že dôvodnou pochybnosťou je pochybnosť, ktorá by u rozumne uvažujúcej osoby zapríčinila, aby zaváhala, resp. „zastala“ pri zariadovaní dôležitej životnej záležitosti.

Ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dôkazov týkajúcich sa niektorej z takých okolností naďalej zostanú ohľadom dotknutej skutkovej okolnosti dôvodné pochybnosti, nemožno túto okolnosť vyhodnotiť v neprospech obvineného. Obvinený totiž nie je povinný dokazovať svoju nevinu, nakoľko zásada prezumpcie neviny požaduje, aby to bol štát, kto nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Vykonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že sa osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie dopustila skutku, pre ktorý je vedené trestné stíhanie.

V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Aj keď Trestný poriadok ponecháva hodnotenie dôkazov voľnej úvahe súdov, nesmie byť ani táto voľná úvaha „absolútna“ a toľž nesmie byť prejavom ľubovôle a svojvôle vyjadrenej hodnotením vykonaných dôkazov súdom jednostranným spôsobom v neprospech obvineného (5To/20/2010). Platí, že ak je možné v konkrétnej veci alebo ohľadom konkrétnej skutkovej okolnosti dospieť k niekoľkým, čo do pravdepodobnosti rovnocenným skutkovým modalitám, má súd povinnosť prikloniť sa k tej eventualite, ktorá je pre obvineného najpriaznivejšia (3To/4/2019).

Použitie zásady *in dubio pro reo* sa preto uplatní aj vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, prípadne preukázaniu dokazovanej skutočnosti (R 28/1998 – I.).

Zásada voľného hodnotenia dôkazov má preto aj v tomto kontexte jasne konkretizované „mantinely“, ktorými je podmienka prísne logického náhľadu na vnútorné presvedčenie súdu o dokazovanej skutočnosti, čo v žiadnom prípade nemôže byť zamieňané s prejavom subjektívnej ľubovôle, pozbavenej všestranne hlbokého a logického zhodnotenia dôkazov tak jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti.

Ak existuje skutková okolnosť, ktorá svedčí v neprospech obvineného, no zároveň je jej existencia sprevádzaná rozumnými pochybnosťami o jej skutočnej danosti, považuje sa takáto skutočnosť za hypotetickú a nemožno na ňu prihliadnuť. *A contrario* platí, že ak sú pochybnosti o existencii skutkovej okolnosti svedčiacej v prospech obvineného, jej existencia sa predpokladá, ak počas trestného konania prípadné pochybnosti o takejto skutkovej okolnosti nenadobudnú dôvodnosť – inak povedané, existencia takejto skutkovej okolnosti v prospech obvineného sa považuje za fakt napriek určitým pochybnostiam (primerane napr. Rč 13/1993 alebo Rč 54/2000).

Preto je potrebné postupovať podľa zásady *in dubio pro reo* nielen k dôkaznej situácii všeobecne, avšak takisto aj jednotlivým čiastkovým dôkazom, preukazujúcich určitú skutkovú okolnosť dôležitú pre rozhodnutie; v prípade, ak po vyčerpaní všetkých dostupných dôkazov zostane ohľadom dokazovanej skutočnosti naďalej „neistý“ stav, je súd povinný prikloniť sa k možnosti, ktorá je výhodnejšia pre obvineného. V tomto smere je potrebné rešpektovať princíp spravodlivého procesu a zásady prezumpcie neviny, ktoré sú premietnuté do zákazu deformácie výsledkov vykonaného dokazovania, zásady dôrazu na súlad skutkových zistení a z nich vyvedených právnych záverov a napokon i storočiami preverenú zásadu, že prípadné vzniknuté pochybnosti ohľadom čo i len čiastkovej skutkovej okolnosti dôležitej pre rozhodnutie je nutné vykladať vždy v prospech obvineného (III. ÚS 258/99 – ČR).

A napokon, keďže aj z teoreticko – akademického hľadiska je z hľadiska systematiky trestného práva procesného zásada prezumpcie neviny zaradená medzi

zásady dokazovania, jej dopad na konkrétne súdne rozhodovanie v praxi (*in action, in procedural effect*) znamená, že ak existujú akékoľvek dôvodné pochybnosti právnej alebo skutkovej povahy, je nevyhnutné rozhodnúť v prospech obvineného (III. ÚS 928/20 – ČR).

Dôvodiac zásadou prezumpcie nevinny nemožno samozrejme vylúčiť existenciu faktickej možnosti takého procesného stavu, že by orgány činné v trestnom konaní dospeli k vlastnému, subjektívnemu presvedčeniu o tom, že osoba, proti ktorej sa konanie vedie, skutočne trestný čin spáchala. Opak by znamenal nemožnosť uplatnenia Trestným poriadkom upravených procesných prostriedkov objasňovania trestnej činnosti, resp. zaisťovacích úkonov a pod. (výkon domovej prehliadky, väzba obvineného, či napokon len vznesenie obvinenia v zmysle § 206 a nasl. Trestného poriadku a pod.), aj pokiaľ by použitie týchto prostriedkov bolo nevyhnutné k splneniu účelu trestného konania (§ 1 Trestného poriadku). Prezumpcia nevinny má totiž aj svoju objektívnu podstatu – vytvára procesný priestor, v ktorého rámci musí orgán činný v trestnom konaní toto vyššie zmienené subjektívne presvedčenie dokázať, ak má byť osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie, právoplatne odsúdená.

Nakoľko však súd - ako nezávislý a nestranný orgán verejnej moci, tak funkčne ako aj objektívne oddelený od iných štátnych orgánov - nie je orgánom činným v trestnom konaní (§ 10 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), je pri výkone trestného súdnictva nevyhnutnou požiadavkou, aby „nepodľahol“ tomuto subjektívnemu presvedčeniu orgánov činných v trestnom konaní a nestal sa ďalším prvkom na strane obžaloby.

Najvyšší súd uzatvára, že vyhodnotenie výsledkov znaleckého dokazovania v jednoznačný neprospech obvineného je nielen v ostrom rozpore s elementárnymi kritériami pre hodnotenie dôkazov, ale zároveň je v rozpore aj so zásadou *prezumpcie nevinny* a zásadou *in dubio pro reo* (v pochybnostiach v prospech obžalovaného).

Úvahy odvolacieho súdu preto najvyšší súd nemohol akceptovať, nakoľko z odôvodnenia jeho uznesenia nemožno identifikovať dostatočne logický vlastný úsudok odvolacieho súdu ohľadom skutočností, ktoré boli predmetom znaleckého dokazovania.

Toto pochybenie považuje najvyšší súd za významné o to viac, že ide o zásadné dôkazné zistenia, ktoré sú pre rozhodnutie o vine, resp. nevine obvineného zvlášť dôležitého významu. Napriek tam uvádzaným konkrétnym znaleckým zisteniam svedčiacim v prospech obvineného odvolací súd vyhodnotil závery znaleckého dokazovania logicky neudržateľným spôsobom v neprospech obvineného tým, že dokumentované znalecké zistenia buď prehliadol, resp. tieto dezinterpretujúcim spôsobom „vytrhol z kontextu“. Záver odvolacieho súdu je tak prirodzene vystavený objektívne existujúcim skutočnostiam svedčiacich o pravom opaku, čo má za následok vnútornú rozporupnosť rozhodnutia vo veci samej, ktorú nie je možné prekonať inak, než kasačnou intervenciou najvyššieho súdu.

Týmto postupom odvolací súd porušil princíp prezumpcie nevinoty podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku, čl. 6 ods. 2 Dohovoru a z nich vyplývajúci princíp *in dubio pro reo*, nakoľko ak mal pochybnosti o predmetných skutkových okolnostiach v zmysle záverov vyjadrených znalcami, mal tieto rozpory prekonať uvedením vlastných presvedčivých a racionálne akceptovateľných úvah. K tomu však nedošlo.

Krajský súd bude pri ďalšom prerokovaní a rozhodovaní povinný postupovať tak, aby s prihliadnutím na zistený skutkový stav, o ktorom nebudú žiadne ďalšie dôvodné pochybnosti dospel k rozhodnutiu, ktoré bude obsahovať jasné, dostatočne vyčerpávajúce a zrozumiteľné stanovisko krajského súdu vo vzťahu k odvolacím námietkam obvineného.

Súčasne bude povinnosťou krajského súdu rešpektovať vyššie vyjadrený právny názor odvolacieho súdu ohľadom neprípustnosti a ďalšej dôkaznej nepoužitelnosti „priznania“ obvineného Martina Macka ako aj výsledkov vykonaných rekognícií.

Krajský súd bude povinný zaoberať sa výsledkami vykonaného dokazovania v zmysle vyššie vyjadreného právneho názoru najvyššieho súdu tak, že dôsledne zváži všetky možné ďalšie procesné modalitty umožňujúce prijať záver o tom, či vôbec vykonané dokazovanie umožňuje vysloviť nepochybný záver, že sa čiastkových útokov trestného činu dopustil práve obvinený Macko.

+ + +

Čo sa týka dovolacej argumentácie obvineného súvisiacej s uplatnenými dôvodmi dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i), resp. písm. j) Trestného poriadku, touto sa najvyšší súd bližšie nezaoberal. Záver najvyššieho súdu o naplnení dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a ods. 3 Trestného poriadku je pre ďalší vývoj trestnej veci obvineného Macka tak smerodajného významu, že zaobranie sa aj zostávajúcimi dôvodmi dovolania považuje najvyšší súd za nadbytočné, a to aj s ohľadom na zdržanlivosť a sebaobmedzenie dovolacieho súdu k oživšej veci.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie

V Bratislave 4. júla 2022

JUDr. Martin B a r g e l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová

